

Ny museumslov: Forskningen skal styrkes

Side 22-24 og 33

På kanten
af systemet
Side 8, 20 og 30

8

Danskere
fravælger faglitteratur

10

Ny værktøjskasse til
humanistiske forskere

16

Kættersk kardinals
konfessioner

38

Gourmetoplevelser ud over det sædvanlige!

Du finder altid et stort udvalg af sæsonens bedste varer fra nær og fjern hos LIC! Vores leverandører er nøje udvalgte specialister indenfor deres områder, der gør en ekstra indsats for at forfine deres unikke råvarer. Derfor giver deres produkter masser af velsmag, spændende nye Gourmetoplevelser lidt ud over det sædvanlige.

Gå på opdagelsesrejse i vores store udvalg af danske og udenlandske specialøl og vine i topklasse fra hele verden.

Når du kommer forbi vores varehuse, kan du male dit eget fuldkornsmel fra Majbøllegård på Østlolland! Det giver brødet et ekstra pift og du kan spore melet fra første plovfure til det færdige produkt.

Nytårsfest i LIC

LIC har alle ingredienserne til en fantastisk nytårsaften!
Gastronomiske oplevelser og champagne.

Gourmet-brag på Nettet til nytårsaften

Som noget nyt starter vi nu også en digital tilbudsavis. Den første udgave bliver et festligt nytårsbrag med masser af tilbud og nyheder til årets sidste store fest!

Vær den første til at modtage vores bedste tilbud, medlemsfordele og rabatter. Scan koden og tilmeld dig nu!

TILMELD DIG LIC'S NYHEDSBREVE PÅ LIC.DK NU OG VÆR MED FRA STARTEN!

ER DU ENDNU IKKE MEDLEM AF LIC?

Få del i alle de fantastiske medlemstilbud inden for oplevelser, rejser, mobiltelefoni, bredbånd og ca. 3200 rabataftaler. Ydermere får du også adgang til lækre mærkevarer og fødevarer i vores varehuse og på webshoppen til helt

særlige medlemspriser. Spar massevis af penge på alt til livsnyderen i dig.

Meld dig ind i dag på lic.dk.

Akademikerbashing

Populistisk kritik af akademikere og påstande om, at akademikerlønninger langt overstiger værdien af vores arbejde, er ikke af ny dato. Det er en dagsorden, der dukker op med jævne mellemrum, ofte forud for aftaler om kommunernes økonomi, finanslovsforhandlinger eller forhandlinger om kollektive overenskomster. Og det er næppe tilfældigt, at den nu igen bliver kolporteret af vores forhandlingsmodparter. Men desværre bliver den nu også bragt frem af personer og grupper, som burde sidde på samme side af bordet som os, når der skal forhandles nye offentlige overenskomster.

Den nye omgang *akademikerbashing* har fået mig til at tænke på et ofte gentaget udsagn fra min dansklærer på Viborg Katedralskole i slutningen af 1960'erne:

“Akademikerne er måske ikke de kønneste planter i urtehaven, men de er livsnødvendige”. Selv om jeg ikke selv ville formulere det på denne måde, er der jo ingen tvivl om, at min gamle lærer havde ret. Både private virksomheder og den offentlige sektor har stor gavn af akademisk arbejdskraft, og fortsat udvikling afhænger af, at der er et tilstrækkeligt stort antal højtuddannede medarbejdere i virksomheden. De mange fordomme om akademikere

som papirussere og emsige kontrollanter, som fylder alt for meget i medarbejderstaben, som tjener alt for meget, og som end ikke er til nævneværdig gavn for den almindelige borger, kan og skal tilbagevises.

Den aktuelle debat er ren og skær populisme. Den er med til at forstærke regeringens dagsorden om, at vi skal arbejde mere for mindre. Nogle vil mene, at dette er naturligt i en krigstid, og erhvervsorganisationerne står da også i kø med argumenter om, at lavere lønninger skaber flere arbejdspladser. Men i Europa er det landene med de højeste lønninger, der har den laveste arbejdsløshed, så det er svært at se den direkte sammenhæng mellem arbejdsløshed og lønniveau.

Derfor skal vi som lønmodtagere naturligvis ikke hoppe med på den dagsorden. Vi bliver nødt til at stå sammen, så vi i samlet flok kommer bedre ud af krisen, både som samfund og som individer. Alle lønmodtagere, inklusive akademikere, er ramt af den aktuelle krise. For akademikernes vedkommende betyder det desværre høj ledighed, men også, at vi har oplevet en lønstagnering de seneste år. Og det på trods af at tal fra Danmarks Statistik viser, at akademikere i gennemsnit arbejder 42 timer om ugen. Det betyder, at vi leverer fem ekstra timer, der som oftest er ubetalte.

Adskillige undersøgelser viser, at højtuddannede giver mere værdi til virksomheder og samfund, end de får hjem i løn. Ansættelsen af

en akademiker fører ofte ansættelser af andre faggrupper med sig. Det er derfor aldeles kontraproduktivt at diskutere, hvem der gør mest nytte, og hvem der tjener mest, og hvem der tjener mest, for vi har gavn af og behov for hele arbejdsstyrken, hvis vi skal komme godt ud af krisen. Hvis vi hopper med på den diskussion, så det lykkes for arbejdsgiverne at splitte arbejdstagerne, taber vi alle. Det, vi har brug for, er et samlet løft af arbejdsstyrken, både når det gælder kompetencer og lønninger. Det vil

være til gavn for samfundet såvel som for den enkelte lønmodtager.

Den kommende tid ser unægtelig svær ud, men uden at være jubeloptimist vil jeg alligevel slutte året med en tro på, at fornuften og rimeligheden sejrer til sidst. En tro på, at vi i det nye år formår at aftale os frem til nye overenskomster med løn- og arbejdsvilkår, der anerkender vores indsats.

Så lad mig slutte med at takke alle DM's medlemmer for indsatsen i 2012 og ønske alle en rigtig god jul og et godt nytår.

Ingrid Stage

Hovedbestyrelsen for Dansk Magisterforening

Ingrid Stage, formand

Eva Jensen, DM Offentlig

Peter Grods Hansen, DM Offentlig

Nanna Bruun, DM Privat

Camilla Gregersen, DM Privat

Frederik Dehlholm, DM Privat

Hans Beksgaard, DM Forskning & Videregående Uddannelse

Anders Hamming, DM Forskning & Videregående Uddannelse

Olav Wedege Bertelsen, DM Forskning & Videregående Uddannelse

Leif Søndergaard, DM Forskning & Videregående Uddannelse

Erik Alstrup, DM Forskning & Formidling

Tenna R. Kristensen, DM Forskning & Formidling

Ole Kentmark, DM Honorar- og timelønnede, deltidsansatte og arbejdssøgende

Katrine Kier Nielsen, DM Studerende

Mette Thygesen, DM Studerende

Charlotte Palludan, Fagforeningslisten

Hanne Götzsche, DM Pensionist

Historisk nummer af Magisterbladet

Du sidder og læser i et historisk nummer af Magisterbladet. Det er nemlig sidste gang, der udkommer et nr. 20 af bladet. Og faktisk også et nr. 16, 17, 18 og 19, som for længst er gået over i historien. Hvorfor nu det?

Fordi DM's hovedbestyrelse har besluttet, at der i 2013 skal udkomme 15 numre af Magisterbladet, altså 5 færre end hidtil om året. Og i 2014 skæres de årlige udgivelser yderligere ned til 10 numre. Men det betyder ikke, at du får mindre *magisterblad*, for i takt med redueringen af de trykte udgaver opbygger vi en digital platform, *magisterbladet.dk*, der vil "udkomme" hver dag med fortrinsvis nyheder. Men det vender vi tilbage til i det nye år.

Hovedbestyrelsens beslutning er begrundet dels i ønsket om at lægge mere af DM's medlemskommunikation over på digitale platforme – hvilket også fremmer samspillet mellem DM's forskellige kommunikationskanaler – dels i ønsket om en højere grad af aktualitet i kommunikationen og dels i ønsket om muligheden for medlemsinvolvering og interaktivitet.

At der så spares penge til papir, tryk og distribution, er jo blot en lønsom følgevirkning.

Men som sagt. Vi vender tilbage i det nye år med mere nyt om omlægningen. Vi kan dog godt nu afsløre, at vi forventer at gå i luften med *magisterbladet.dk* til august 2013.

Her fra redaktionen ønsker vi alle læserne en god jul og et godt nytår. Til de mange læsere, der har skrevet til os med ros og ris, vil vi godt rette en særlig tak – for deres konstruktive kritik, deres forslag til emner og artikler og deres anerkendelse.

God jul og godt nytår

Redaktionen

FASTE RUBRIKKER

- 3 **LEDER** Akademikerbashing
- 12 **SIDEN SIDST**
- 19 **SIDEN SIDST**
- 29 **SÅDAN SKREV VI ... (8:8)** "Aandelig Hygge"
- 33 **KOMMENTAR** Den ny museumslov
- 34 **DEBAT**
- 36 **FAGLIGT FOKUS (19:19)** The International Society for the Study of Interactivity Language and Cognition (Issilc)
- 38 **KOMMENTAR** Kættersk kardinals konfessioner
- 39 **NYE BØGER**
- 40 **DET' MIT JOB** Centerleder i Center for Kultur og Udvikling (CKU)
- 42 **NYT OM NAVNE**
- 43 **JOBSEKTIONEN** Ledige stillinger
- 46 **MEDDELELSER**
- 48 **DM AKTUELT**

Magisterbladet:
Nimbusparken 16
2000 Frederiksberg
Telefon 38 15 66 00 (kl. 10-16)
Telefax 38 15 66 65
Internet: www.magisterbladet.dk
e-mail: magisterbladet@dm.dk

Al henvendelse vedr. abonnement og adresseændring: 38 15 66 00 og bed om medlemsafdelingen. Abonnement på Magisterbladet koster 213,75 kr. per kvartal.

Redaktion:
Mogens Tanggaard
(ansvarshavende)
mt@dm.dk

Liv Kretzschmer
lk@dm.dk

Martin Ejlersten
me@dm.dk

Thomas Böttcher
tb@dm.dk

Pernille Siegumfeldt
psi@dm.dk

Lisbeth Ammitzbøll
la@dm.dk

Sidse Rølle Jakobsen, sekretær
srj@dm.dk

Direkte telefon:
38 15 66 52

Annoncer:
DG Media a/s
St. Kongensgade 72
1264 København K
Tlf. 70 27 11 55
Fax 70 27 11 56

Design og tryk:
Datagraf
www.datagraf.dk

“Al undervisning er på et vist niveau forskningsbaseret, og fremover kan vi skabe nogle helt nye måder at undervise og formidle forskningen på”.

ARTIKLER

- 5 Timeregnskab koster viden
- 8 På kanten af systemet (1:3)
- 10 Danskerne fravælger faglitteraturen

- 14 Fagrelevant aktivering giver fast arbejde
- 16 Ny værktøjskasse til humanistiske forskere
- 20 På kanten af systemet (2:3)

- 22 Museer frygter, at ny museumslov kan svække formidlingen
- 26 Antropologen, der blev klimaforsker ved et tilfælde
- 28 En tværfaglig kulturhistorie får nyindstiftet forskningspris

- 30 På kanten af systemet (3:3)
- 32 Arkitekterne i hus
- 32 Bred indsats til de udfalds-
truede dagpengemodtagere

Forside: POLFOTO,
Fuglsang kunstmuseum

Oplag: 31.800 eksemplarer

ISSN 0903-7349

Kontrolleret af

Kontrolleret oplag: 31.413
i perioden 1.7.2011-30.6.2012

Produktionsplan:

Nr. 01-2013
Udkommer: 18. januar
Deadline debat: 8. januar
Deadline annoncer: 9. januar
Deadline kalender: 9. januar

Nr. 02-2013
Udkommer: 8. februar
Udkommer: 29. januar
Deadline debat: 30. januar
Deadline annoncer: 30. januar
Deadline kalender: 30. januar

Nr. 03-2013
Udkommer: 1. marts
Udkommer: 19. februar
Deadline debat: 20. februar
Deadline annoncer: 20. februar
Deadline kalender: 20. februar

TIMEREGNSKAB KOSTER VIDEN

Syv ud af ti privatansatte DM-medlemmer skal føre regnskab med arbejdstiden. Hver tredje oplever, at det hæmmer videndeling og faglig sparring med kolleger.

Danske virksomheder er vilde med timeregnskaber. I dag arbejder syv ud af ti privatansatte DM-medlemmer i virksomheder, hvor de skal gøre rede for deres tidsforbrug. Det viser den første undersøgelse nogensinde af privatansatte DM-medlemmers erfaringer med tidsregistrering.

Af dem siger hver tredje, at timeregnskabet altid, ofte eller nogle gange lægger en dæmper på deres lyst til videndeling og faglig sparring med kollegerne. Dermed bliver viden ikke delt, og det kan hæmme hele virksomhedens mulighed for vækst.

“Veldrevne virksomheder kan ikke bruge tidsregistrering”, mener Preben Melander, professor på Center for Virksomhedsudvikling og Ledelse, CBS.

“Systemerne tager en frygtelig tid, resultatet er ikke pålideligt, og der bliver målt på det forkerte. Vi har arvet tids-

registrering fra en industritankegang, hvor tidsmålinger hørte sammen med relativt ensartede opgaver. De er meningsløse i et vidensamfund”, siger Preben Melander.

Færre gode råd

På Experimentarium i Hellerup registrerer medarbejderne deres tidsforbrug på projekter.

“Hos os er det blevet helt almindeligt, at en kollega spørger efter et timeregistreringsnummer, før en samtale kan fortsætte om en opgave eller et projekt. Det gælder også samtaler af uformel karakter, der begynder ved kaffemaskinen eller ved, at man stikker hovedet ind på den andens kontor, altså helt almindelig, dagligdags faglig sparring og kollegial udveksling af erfaringer og oplysninger”, fortæller Poul Kattler, der er udstillingsudvikler og akademisk tillidsrepræsentant på Experimentarium.

Han er ikke imod timeregnskaber, men oplever, at det sammen med ledelsens stigende krav til faktureringsgrad kan afholde medarbejdere fra at søge hjælp og råd hos hinanden.

“Jeg frygter, at nogle kolleger tager en samtale for lidt, og at viden ikke bliver delt optimalt i organisationen”, siger Poul Kattler.

Dæmper kreativitet

Undersøgelsen af timeregnskaber på jobbet afslører blandede følelser hos DM's privatansatte medlemmer. Mange er glade for at registrere deres arbejdstid, mens andre peger på store ulemper.

De delte meninger er et kendt fænomen. “Ambivalensen er udbredt blandt ansatte”, fortæller professor Helge Hvid, forskningsgruppeleder på Center for Arbejdslivsforskning på RUC.

“På den ene side får man som medarbejder overblik over sine arbejdstimer. På den anden side oplever man en større instrumentaliserings, der går ud over følelsen af at skabe noget. Registrering kan hæmme kreativitet, videndeling og alt det, som videntunge og forskningstunge virksomheder er afhængige af”. <<

“Den individuelle tidregistrering animerer ikke til teamsamarbejde om opgaver, men til individuel porteføljestyring”.

Citat fra undersøgelsen

Læs meget mere om timeregnskabers fordele og ulemper i DM Privat, som er folieret med dette nummer af Magisterbladet.

Vidensfestival 2013

LØRDAG 26. JANUAR KL. 10-22

12 timers foredragsmaraton i Den Sorte Diamant
med 20 oplægsholdere – arrangeret af Nyhedsmagasinet RÆSON,
DM (Dansk Magisterforening) og Det Kongelige Bibliotek.

MØD BLANDT ANDRE:

- ♦ Anja Dalgaard-Nielsen, *terrorforsker, afdelingschef i PET*
- ♦ Mette Østergaard, *politisk redaktør, Politiken*
- ♦ Katrine Wiedemann, *teaterinstruktør*
- ♦ Lone Frank, *videnskabsjournalist*
- ♦ Kristian Leth, *forfatter og musiker*
- ♦ Nina Smith, *professor*
- ♦ Uffe Østergaard, *professor*
- ♦ Peter Øvig Knudsen, *forfatter*
- ♦ Lars Bukdahl, *digter og anmelder*
- ♦ Anja C. Andersen, *fysiker*
- ♦ Peter Bastian, *musiker og forfatter*
- ♦ Ivar Gjørup, *tegner og forfatter*
- ♦ Jan Grarup, *fotograf*
- ♦ Clement Kjersgaard,
tv-vært, udgiver af RÆSON
(ordstyrer)

Se RÆSON: www.raeson.dk/dm

Normalpris for
hele dagen:
495 kr.

Pris for medlemmer
af DM: **250 kr.**

Pris for studenter-
medlemmer af DM:
100 kr.

Tilmelding:
www.raeson.dk/dm

DM · Dansk Magisterforening

Vidensfestival

(1:3) På kanten af systemet

Dagpengeperioden er blevet halveret til to år, og tusindvis står foran at miste retten til dagpenge ved årsskiftet. Magisterbladet sætter ansigt på tre magistre, hvis dagpengeperiode udløber i det nye år. Samuel Ben Israel er en af dem.

Ledigheden blandt nyuddannede akademikere stiger eksplosivt. Krisen har spærret indgangsdøren til arbejdsmarkedet yderligere. Det mærker også forskerne. Ja, det at være forsker kan måske ligefrem være en ulempe, når der er krisetider. Det oplever cand.mag. i filmvidenskab og ph.d. Samuel Ben Israel i hvert fald. Han afleverede sin afhandling inden for filmvidenskab sidste sommer, men er siden gået ledig. Han har måttet sande, at arbejdsgiverne i den grad rynker brynene, når de modtager en jobansøgning fra en forsker som ham.

“Jeg er i en situation, hvor arbejdsgiverne nærmest løber skrigende væk, fordi der står forsker påklippet hen over mit cv. Jeg er nok nødt til at lave noget andet i en periode for at vise potentielle arbejdsgivere, at jeg kan andet end at forske”, siger Samuel Ben Israel.

Han oplever, at mange arbejdsgivere formentlig ser hans afhandling som toppen på en meget lang uddannelse, mens det at være forsker for ham lige så meget har været et arbejde, som har givet er-

faring, han kan bruge i flere forskellige typer af job. Men ud over en kortere periodes virksomhedspraktik på tidsskriftet Modkraft har han ikke kunnet finde arbejde, siden afhandlingen blev afleveret sidste sommer.

Han har ellers sendt talrige ansøgninger af sted til et bredt udsnit af fuldmægtigstillinger, kommunikationsstillinger og forskellige stillinger på uddannelsesinstitutioner. Men altså uden held. Senest har Samuel sendt en jobansøgning til sit gamle institut, som søger en ekstern lektor. Men han har allerede neddroset ambitionerne, med hensyn til hvilket job han kan få. Han har netop frameldt sig som ledig på jobcentret, fordi han har fundet et vikarjob som

pædagogmedhjælper på deltid på et fritidshjem. Det varer frem til jul. Falddatoen for dagpengene i midten af februar næste år er skræmmende tæt på.

“Får jeg det job som ekstern lektor, kan det være adgangsbilletten tilbage til det miljø, jeg har befundet mig i, og som kan give mig ny inspiration. Men jeg er villig til at tage hvad som helst, for jeg vil simpelthen ikke på kontanthjælp”.

Bare leve

Samuel Ben Israel er for nylig blevet separeret og låner lige nu sin mors lejlighed, mens hun er bortrejst. Han har to børn, og det ene

barn bor hos ham på deltid. Der er mange bekymringer. Lige nu handler det derfor først og fremmest om at komme ovenpå igen, fortæller han.

“Arbejdsløsheden har til en vis grad kostet mig både selvværdet og parforholdet.

“Arbejdsløsheden har til en vis grad kostet mig både selvværdet og parforholdet”.

SÅ MANGE MISTER DAGPENGENE

- Tænketanken Kraka vurderer, at 16.000 vil falde ud af dagpengesystemet i 2013 – heraf 10.000 i det første halvår.
- Ifølge Akademikernes Centralorganisation (AC) står 3.328 akademikere til at miste dagpengeretten i løbet af det næste halve år. Heraf er 790 magistre. Af de 3.328 er 895 dimittender, og heraf 254 magistre.
- Ledigheden blandt akademikere var i oktober på 5,3 procent, mens den for magistre var på 6,3 procent.
- Siden oktober sidste år er ledigheden blandt akademikere steget med 26,7 procent til 13.617 personer.

Navn: Samuel Ben Israel.

Alder: 41 år.

Uddannelse: Cand.mag. i filmvidenskab og ph.d.

Tid på dagpenge: Siden januar 2011.

Sidste job: Aktiverede i virksomhedspraktik i efteråret 2011 som journalist ved Modkraft.dk.

Status: Pædagogmedhjælper på deltid i fritidshjem frem til jul.

Forventet fald dato: 17. februar 2013.

Ønskejob: Filmskribent.

Målsætning: Jeg tillader mig ikke den luksus at have de lange karrieremæssige perspektiver. Det handler om at finde et arbejde – hvad som helst – så jeg ikke kommer på kontanthjælp.

Men bare det at have et vikararbejde i et fritidshjem og at opleve, at nogen har brug for mig, betyder meget. Så jeg har mere håb, end jeg har haft længe”, siger han.

Der er dog stadig væk en del nervøsitet for den nærmeste fremtid at spore hos ham. For vikarjobbet slutter meget snart, og det gør dagpengene også. Og han tror ikke meget på, at regeringens akutpakke vil hjælpe ham videre.

“Vi vil nok ikke se mange akutjob for akademikere, men snarere job rettet især mod ufaglærte og inden for offentlige om-

sorgsjob, og sådan et job har jeg allerede nu. Vi har indrettet et system, hvor vi arbejdsløse effektivt stjæler job fra hinanden ved at tage løntilskudsjob, som bliver genbesat igen og igen, og som lige så godt kunne være ordinære job. Men for nyuddannede og folk som mig med mere specielle uddannelser er det meget svært at få fodfæste på arbejdsmarkedet, så det er alligevel ofte det eneste alternativ til arbejdsløshed”.

Samuel Ben Israel har sat sig en deadline til nytår. Så skal han have fundet sig et arbejde. Er det ikke sket, bliver næste

skridt at kontakte vikarbureauer og at kigge efter ufaglært arbejde. Og det på trods af at der er kastet halvanden million kroner efter hans forskeruddannelse alene.

“Fra et samfundsmæssigt synspunkt er den situation jo vanvittig. Men jeg har ikke rigtig noget brugbart netværk, og jeg aner ikke, hvad der vil ske med mig, hvis jeg ikke har fundet mig et arbejde, inden dagpengene udløber. Lige nu er et job som skraldemand eller havnearbejder lige så godt som en forskerstilling. Jeg vil bare kunne leve”. <<

- VK-regeringen halverede som en del af en spareplan i juli 2010 retten til dagpenge fra fire til to år. Samtidig blev genopjeningskravet fordoblet til et helt års fuldtidsarbejde svarende til 1.924 timer.
- Fra 1. juli 2012 fik forsikrede ledige mulighed for at få deres dagpengeperiode forlænget med yderligere et halvt år frem til nytår 2013.
- I forbindelse med finanslovsforhand-

lingerne 2012 besluttede regeringen sammen med Enhedslisten at give ledige, hvis dagpenge udløber i første halvår 2013, ret til et ekstra halvt års kontanthjælp, når dagpengene udløber, hvis de samtidig tager en uddannelse.

- Der er i finansloven for 2013 afsat 480 millioner kroner til at sikre ledige, der har opbrugt retten til dagpenge, op til et halvt års uddannelse og opkvalifice-

ring for at styrke deres muligheder på arbejdsmarkedet.

- Regeringen har samtidig gennemført en akutpakke, der skal skaffe 12.500 akutjob til langtidsledige dagpengemodtagere.
- Hver femte kommune har ifølge en analyse fra Ugebrevet A4 i skrivende stund ingen ledige akutjob. Og i 15 kommuner har der blot været opslået ét akutjob.

Danskerne fravælger

Mens det går godt for skønlitteraturen, så fravælger flere og flere danskere at læse faglitteratur, viser ny undersøgelse. Det skyldes især udviklingen på internettet, og at vores krav til fagbøger er ændret.

Danskernes interesse for at åbne bøger af papir er stærkt på retur. Det skyldes ikke mindst en dalende interesse for fagbøger. I dag er der således næsten dobbelt så mange, som ikke læser bøger, som der var i 2004. Det viser den nye undersøgelse "Danskernes Kulturvaner 2011", som Kulturministeriet netop har offentliggjort.

I 2004 svarede 10 procent i samme slags undersøgelse, at de aldrig læste bøger, mens det i 2011 gælder for 18 procent. Næsten hver femte dansker fravælger altså i dag at læse bøger.

Det er især faglitteraturen, der trækker i den gale retning. Således er det i dag kun hver tiende dansker, der dagligt læser faglitteratur, mens det i 2004 var 12 procent. Andelen, der aldrig læser faglitteratur, er desuden steget fra 22 procent i 2004 til 29 procent i 2011.

Ifølge forretningschef hos forlaget Lindhardt og Ringhof Cliff Hansen skyldes en del af nedgangen for faglitteraturen, at internettet har overtaget områder, hvor der traditionelt set blev udgivet trykte fagbøger.

"Internettet har fået en helt anden rolle i dag, end det havde i 2004. Bøger som ordbøger og leksika har man ikke rigtig i hånden i dag. Man bruger i stedet for applikationer og hjemmesider som Google Translate og Wikipedia. Men udgivelsesområdet inden for fagbøger er ikke blevet mindre, det har blot skiftet karakter", siger Cliff Hansen.

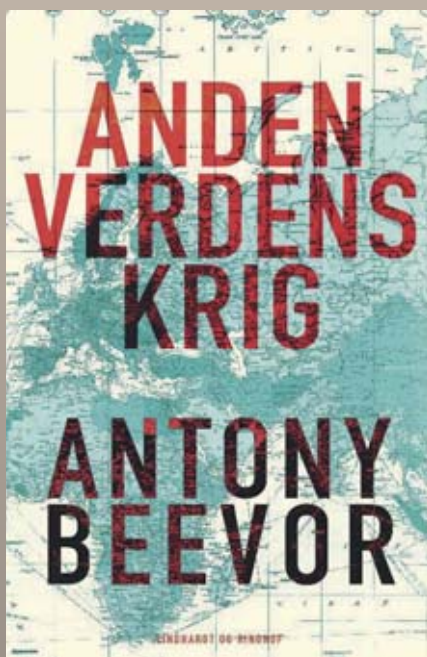
Indlevelse

I dag er det især biografier og historiske bøger, som sælger inden for faglitteraturen. Cliff Hansen peger på eksempler som

Antony Beevors værk om Anden Verdenskrig, Richard Bjørnelids bog om flyelskabet SAS, bogen "I forreste række" om krigsindsatsen i Libyen og håndboldlandsholdets træner Ulrik Wilbeks "Gå forrest" om ledelse og vinderkultur. Alle er de eksempler på fagbøger, der fanger læserne og sælger i tusindvis af eksemplarer.

"Laver man aktuelle fagbøger, som er relevante og er skrevet med indlevelse, så kan man sagtens sælge fagbøger også i dag", siger Cliff Hansen og medgiver, at andre slags fagbøger derimod har fået det meget svære. Emner med smallere appel inden for eksempelvis historie, de såkaldte mellembøger, er sværere at få et bredt publikum til at hive ned fra hylderne, end de var i 2004.

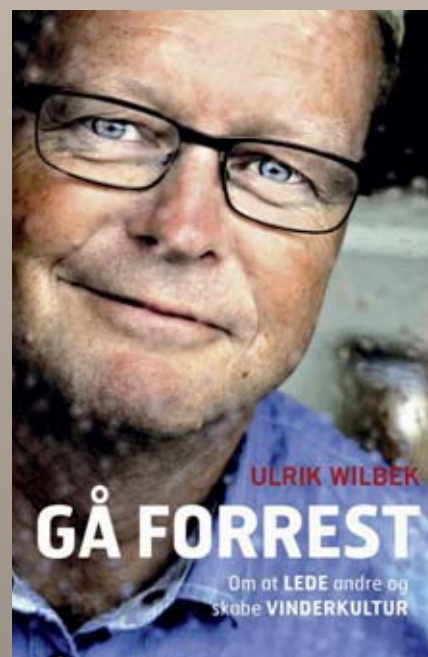
"Vi har derfor nok et tættere filter for, hvad der publiceres i dag, end vi havde tidligere. Vi er i dag også mere fokuseret

UDVIKLINGEN FOR SKØNLITTERATUR OG FAGLITTERATUR

- Mens flere danskere læser skønlitteratur, læser færre faglitteratur i dag end i 2004.
- 23 procent af befolkningen læste i 2011 dagligt skønlitteratur mod 17 procent i 2004. Hver femte dansker læser aldrig skønlitteratur. Det var i 2004 hver fjerde dansker.
- Hver tiende dansker læste i 2011 dagligt faglitteratur, mens det i 2004 var 12 procent. Andelen, der aldrig læser faglitteratur, steg fra 22 procent i 2004 til 29 procent i 2011.

Kilde: Danskernes Kulturvaner 2011, Kulturministeriet

faglitteraturen

på, at fagbøger skal have et større potentiale, hvis vi skal udgive dem. Ellers hænger det ikke sammen økonomisk. Men vi oplever da gang på gang, at også smallere emner ender med at blive en succes, fordi historien er skrevet med indlevelse af en interessant forfatter. Så intet er nagelfast”, siger Cliff Hansen.

Han fortæller om bogen, der handler om Henrietta Lacks. Dens succes overraskede. Bogen handler om en fattig amerikansk kvinde, der blev kræftsyg og døde i 1951, men hvis celler overlevede hende via de celleprøver, lægerne tog af hende. Cellerne har i dag blandt andet dannet basis for kuren mod poliovaccine, kampen mod kræft og aids, mod radioaktiv stråling og giftstoffer, og Lacks' celler har sågar været sendt ud i rummet.

“Det er en skæv og sjov historie, som vi lige har udgivet, og som umiddelbart synes lidt smal, men som er blevet en kæmpesucces i blandt andet Sverige og Norge. Det vil også i fremtiden kunne betale sig at udgive fagbøger, også de smallere af slagsen, men det kræver skarpe evner til at

skabe interesse, og det stiller store krav til formidlingen”, siger han.

Faldende salg

I bogbranchen findes der ikke nogen sammenlignelig statistik over salget af fagbøger i perioden 2004 til 2011. Men i perioden er antallet af registrerede faglitterære titler på bibliotekerne i nationalbibliografien samlet set gået ned, forklarer direktør i Boghandlerforeningen Olaf Winsløv.

De seneste tal fra 3. kvartal 2012 over danske forlags omsætning på det såkaldte Bogbarometret viser desuden, at der også er en markant tilbagegang i omsætningen af både skønlitteratur og faglitteratur. Siden samme tidspunkt sidste år er omsætningen for faglitteratur nemlig faldet med knap syv procent, mens antallet af solgte bind desuden er faldet med 12 procent.

Olaf Winsløv mener ligesom Cliff Hansen, at tilbagegangen for faglitteratur først og fremmest skyldes en dalende efterspørgsel på opslagsbøger.

“Vi mærker klart, at efterspørgslen er faldet på diverse opslagsbøger. Der er ikke

kommet flere nye store leksika og ordbøger i år. Folk bruger nu nettet, hvor det er langt nemmere og ofte hurtigere at finde fakta, end det tilsyneladende er i bøgerne”, siger han og pointerer, at bortfaldet af publikationsstøtte fra forskningsrådene også har medvirket til nedgangen i antallet af danske fagbøger.

Danskerne har med andre ord vænnet sig til, at meget konkret opslagsviden ligger gratis tilgængelig på nettet. Skal vi investere i en fagbog, skal vi derfor have noget mere og anderledes i dag, end vi tidligere kunne nøjes med, for at finde hævekortet frem.

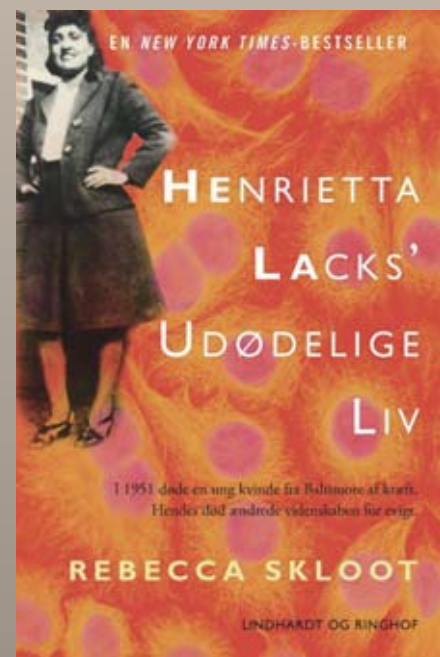
Selv om opskriften på succes er svær at opgøre på forhånd, så skal en fagbog frem for alt give læseren oplevelse, hvis den skal blive en sællert, pointerer Olaf Winsløv:

“Emnet og oplevelsen er afgørende. Der skal gerne være en menneskelig vinkel på, som læseren kan relatere til, og der skal være illustrationer. Emnet skal sættes ind i en levende og vedkommende ramme, der kan bruges til inspiration – næsten ligesom skønlitteratur”. <<

“Laver man aktuelle fagbøger, som er relevante og er skrevet med indlevelse, så kan man sagtens sælge fagbøger også i dag”.

Cliff Hansen, forretningschef hos Lindhardt og Ringhof

KOMMUNER NEDBRINGER SYGEFRAVÆR

En tidlig og tværfaglig indsats i jobcentre kan mindske sygefraværet og give positive effekter på samfundsøkonomien. Det viser et stort dansk forskningsprojekt under ledelse af Det Nationale Forskningscenter for Arbejdsmiljø (NFA).

Alene i Københavns Kommune er det lykkedes at nedbringe sygefraværet med 17,4 procent eller med mere end 5 uger per sygemeldt københavner i en 2-årig forsøgsperiode, hvor et team af kommunale eksperter har håndteret op mod 1.400 langtidssygemeldte borgere.

“Hvad nu, hvis en virkelig dræbende begivenhed rammer os, uden at vi er blevet behørigt varslet – vil den mediegenererede folkestemning i så fald kræve dom over de uduelige eksperter?”

Carsten R. Kjaer, redaktør, *Aktuel Naturvidenskab*, i *Aktuel Naturvidenskab*

DET OFFENTLIGE FØRER PRODUKTIVITETSØKST

Trods beskyldninger om ineffektivitet har det offentlige haft en langt højere vækst i produktiviteten end det private erhvervsliv de sidste ti år. Det viser en ny opgørelse fra Danmarks Statistik, som ifølge Mandag Morgen banker en pæl gennem myten om, at den offentlige sektor er hovedårsagen til Danmarks lave produktivitet.

Produktiviteten steg med 1,6 pct. om året inden for en række klassiske offentlige velfærdstjenester som sundhed, uddannelse, socialområdet, fritid og kultur. I den private sektor steg produktiviteten kun med 0,3 pct.

Dansk kulturarv får assistance

Den 20. september åbnede Det Kgl. Bibliotek en nye internetportal “Danmark set fra luften”, med fotos fra tiden før Google Earth. Biblioteket råder over fem millioner luftfotografier af Danmark, men har selv kun begrænsede oplysninger om de mange fotos og vil gerne vide mere om dem. Derfor har Biblioteket inviteret brugere af portalen til at dele ud af deres viden om de mange motiver. Og hjælpen må siges at være overstrømmende: Af de 41.179 fotos, der blev lagt ud på portalen, er næsten halvdelen efter halvanden måned geotagget”. Yderligere 60.000 luftfotos vil være at finde på portalen efter nytår.

Foto: Colourbox

KRITIK AF AFGIFT PÅ ARBEJDSKADER

Regeringens nye afgift på arbejdsskader bliver ifølge Altinget.dk haglet ned fra alle sider. Både de private arbejdsgivere, kommunerne og fagbevægelsen raser over afgiften, der vil indbringe staten 300 millioner kr. årligt. De ser afgiften som en ekstra skat, der ikke forbedrer arbejdsmiljøet.

Foto: Colourbox

**Vi har ikke isbjørne i gaderne,
så du kan roligt gå på arbejde**

www.nanoq.gl

Fagrelevant aktivering giver fast arbejde

Et opkvalificerende kursus for ledige akademikere tilbudt i samarbejde mellem Magistrenes A-kasse og Jobcenter København har givet 17 ud af 24 deltagere arbejde. Nu skal succesen følges op.

“Fagligt er kurset vigtigt, da lægemiddelindustrien er stor herhjemme, og det kan give den adgangsbillet, som flere ledige står og mangler”.

Kirsten Anette Nielsen, biolog, ph.d. og kursist på GMP-kurset

Når ledige tilbydes relevant aktivering, så fører det oftest til fast arbejde. Det har i hvert tilfald været tilfældet for række akademikere, efter at de har deltaget i et opkvalificerende kursus, som ligger i direkte forlængelse af deres uddannelse.

Disse 24 akademikere har deltaget i kurset om kvalitetssikring efter Good Manufacturing Practice (GMP), som kan lede til arbejde inden for læge- og medicinalindustrien. Hele 17 af dem har efterfølgende fundet fagligt relevant arbejde – hvoraf halvdelen er faste job.

“Dette kursus koster ikke jobcentrene meget mere end et normalt seks-ugers kursus, og det er meningsfuldt med fagligt indhold i et emne, som der er stor efterspørgsel på. Så deltagerne har været rigtig glade, og de fleste er også kommet i arbejde”, siger konsulent Kirsten Lund fra Magistrenes A-kasse, der sammen med Jobcenter Københavns Karrierecenter og firmaet Pharmakon har udarbejdet og tilbudt ledige akademikere den ni uger lange uddannelse, som også indeholder tre ugers praktik.

På kurset deltog både magistre, ph.d.er, ingeniører og farmaceuter. Det har opkvalificeret deltagerne inden for udvikling, produktion, kontrol, kvalitetssikring og distribution af lægemidler og medicinsk udstyr.

Kirsten Lund fortæller, at flere af deltagerne tidligere har været i aktivering 4-5 forskellige steder, uden at det har ført til fast arbejde. Men denne fagligt relevante opkvalificering på kurset har gjort en forskel.

“Det er faktisk vanvittigt, at universiteterne ikke tilbyder dette kursus. Vi har gjort dem opmærksomme på dette i hen ved 10 år, men intet er sket. Så vi opfordrer de relevante kandidater til at tage dette kursus nu”, siger Kirsten Lund, der glæder sig over, at det faktisk har givet tre ud af fire deltagere et job.

Den succesrate har da også medført, at MA laver endnu et GMP-kursus, som starter i uge 3 næste år. Og interessen er stor. Der er allerede mere end 30 ledige, som har tilkendegivet deres interesse ved at tilmelde sig et af informationsmøderne i november og december, som MA holder om næste GMP-kursus.

“Det bedste ville være, hvis dette kursus var en formel del af de relevante uddannelser til eksempelvis biolog og biokemiker. Det er det desværre ikke. Så nu udbyder vi det, fordi der er flere ledige stillinger, som kræver, at man har taget

dette kursus, men som mange ledige ikke har, hvorfor de ikke kan søge de ledige stillinger på nuværende tidspunkt”, siger Kirsten Lund.

Adgangsbillet

Efter at have arbejdet med kvalitetssikring i det offentlige i flere år stod biolog og ph.d. Kirsten Anette Nielsen pludselig arbejdsløs for første gang i sit liv på grund af nedskæringer. Hun blev anbefalet at tage GMP-kurset af en konsulent på Jobcenter Københavns Karrierecenter for at opkvalificere sig. Da hun gerne ville finde arbejde i det private, sagde hun ja tak.

Lægemedelindustrien kræver en særlig uddannelse og indsigt i international lovgivning og retningslinjer for at kunne arbejde med kvalitetssikring, og derfor så Kirsten kurset som en mulighed for at opkvalificere sine kompetencer til at finde et job i den private lægemedelindustri.

“Det bedste ville være, hvis dette kursus var en formel del af de relevante uddannelser til eksempelvis biolog og biokemiker. Det er det desværre ikke. Så nu udbyder vi det”.

Kirsten Lund, konsulent i Magistrenes A-kasse

“På kurset lærer man om gældende lovgivning og om, hvordan man skal anvende den i praksis. Det er den kombination, der gør kurset særligt godt. I praktikperioden kan virksomheden desuden kigge en an, og selv om der måske ikke er plads til dig lige nu, så skaber du dig et netværk, som du lige pludselig en dag kan få brug for”, siger Kirsten Anette Nielsen.

Hun er overrasket over, at barrieren mellem at arbejde i det offentlige og siden at finde arbejde i det private er så svær at bryde. Medvirken i et kursus som dette kan dog netop være afgørende.

“Fagligt er kurset vigtigt, da lægemedelindustrien er stor herhjemme, og det kan give den adgangsbillet, som flere ledige står og mangler”, siger Kirsten Anette Nielsen, som i dag har fået arbejde igen – dog ikke i det private, men endnu en gang i det offentlige som kvalitetschef på for Nykøbing Falster Sygehus.

“Det viser, at akademikere med min baggrund også kan finde arbejde i sygehusvæsenet, som ellers ofte kun har fokus på at ansætte egne faggrupper”, siger hun.

Nyt fokus

Ifølge projektleder i Jobcenter Københavns Karrierecenter Gro Thoen er jobeffekten afgørende for, om et kursus i GMP er væsentligt eller ej. Men det er også vigtigt, at kursisterne bliver fagligt opkvalificeret, og det er de blevet.

“Det er vigtigt, at et kursus som dette giver mulighed for at omsætte teori i praksis, ligesom kursisterne får skabt sig et netværk hos arbejdsgiverne under praktikforløbet. Jobeffekten for dette kursus er på 85 procent, og det fortæller os, at det virker”, siger Gro Thoen og pointerer, at kurset også viser, hvor vigtigt samarbejdet mellem jobcentrene og a-kasserne er.

“Det er oplagt, at vi samarbejder om at tilbyde fagrelevante kurser, når det både giver mening for den ledige og samtidig viser en jobeffekt. Lovgivningen i henholdsvis jobcentrene og a-kasserne er to forskellige, som skal spille sammen for

den ledige, og jo mere vi samarbejder, jo nemmere er det for den arbejdsløse at få disse verdener til at hænge bedre sammen”, siger Gro Thoen.

Hun er overbevist om, at vi i fremtiden i højere grad vil se samarbejder mellem jobcentrene og a-kasserne om at udbyde fagrelevante kurser. Især når der er lavkonjunktur, for her gælder det om at skabe jobåbninger og finde nye veje ind på arbejdsmarkedet for de ledige. Det har ikke mindst landets dimittender mærket. Opkvalificering er afgørende, og det har tvunget jobcentrene til i højere grad at tænke i nye og kreative baner, forklarer Gro Thoen.

“Vi fokuserer nu især på jobskabelse i små og mellemstore virksomheder, ligesom vi har fokus på, hvordan vi kan hjælpe med at skabe vækst og innovation. Hvor jobcentrene tidligere har koncentreret sig om jobsøgning, aktivering og opkvalificering, gælder det nu også om at tænke i nye baner for at finde nye brancher og nye veje ind på arbejdsmarkedet for de ledige”, siger Gro Thoen. <<

Erik Champion, projektleder på Dighumlab, og Mette Thunø, dekan på Faculty of Arts, Aarhus Universitet håber, at både forskere og studerende på universiteterne tager muligheden for at tænke langt mere kreativt til sig.

Ny værktøjskasse til humanistiske forskere

Den nationale satsning inden for forskningsinfrastruktur, Dighumlab, skal sætte dansk humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning på verdenskortet. Samtidig er håbet, at både forskere og studerende får pirret kreativiteten.

Mundret kan man ikke kalde navnet på det nye humanistiske forskningslaboratorium, som Aarhus Universitet står i spidsen for: Dighumlab. Hvordan det skal udtales, er der ingen vejledning i. Måske med tryk på første stavelse for at indskærpe, at det digitale er et bærende element i projektet. Eller på anden stavelse for at understrege, at det er humaniora, det handler om.

“Skal vi ikke lade det være op til den akademiske frihed at bestemme, hvad der lyder bedst”, siger Erik Champion, projektleder på Dighumlab. Og det er formentlig det bedste svar, han kan komme med. For han er født og opvokset på New Zealand og var indtil for kort tid siden lektor og leder af Postgraduate Studies and Research på Auckland School of Design. Han har med andre ord ikke en chance for at give et kvalificeret bud på, hvad der klinger bedst på vores sproglige breddegrader.

Samtidig lægger Dighumlab sig ud med den traditionelle forståelse af ordet “laboratorium”, der fremkalder billeder af hvide kitler og glaskolber. Den slags kommer der ingenting af. “Dighumlab er et digitalt forskningslaboratorium. Det vil sige, at al arbejdet kommer til at foregå via computere og andre digitale platforme og altså ikke som det, der normalt foregår i et laboratorium. Målet er at give både forskere og studerende på de humanistiske og samfundsvidenskabelige fag en helt ny forskningsinfrastruktur, så Danmark kan måle sig med de bedste humanistiske

forskningsmiljøer på europæisk og globalt plan”, fortæller Erik Champion.

Nationalt konsortium

Dighumlab er forankret på Aarhus Universitet, men er et samarbejde mellem hele Danmarks humanistiske felt. Det er etableret som et nationalt konsortium, der ud over universitetet i Aarhus også består af Aalborg Universitet, Københavns Universitet og Syddansk Universitet i samarbejde med Statsbiblioteket og Det Kongelige Bibliotek. De 30 millioner kroner, som opbygningen af Dighumlab er budgetteret til, kommer fra Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser.

Erik Champion har mange års erfaring i at undervise i multimedia. Og han er bevidst om, at en af de mange udfordringer ved Dighumlab bliver at få brugerne til at forstå, at projektet kommer til at indeholde meget mere end traditionelle data i en kæmpestor klassisk database fyldt med ord og tal.

“Dighumlab skal selvfølgelig give brugerne mulighed for at undersøge klassiske tekster, men lyd- og billedfiler samt animationer og alt muligt andet bliver også tilgængeligt i laboratoriet. Derfor er håbet, at vi får skolet både forskere og studerende i at tænke kreativt, for det kan skabe et meget stort forskningspotential”, mener han.

Følg Rousseau og Voltaire

Mange vil mene, at der i forvejen tænkes kreativt på de humanistiske fakulteter

>>

>>

rundtomkring i Danmark, og det afviser hverken projektlederen eller dekan på Faculty of Arts på Aarhus Universitet Mette Thunø. Men i takt med at alverdens materiale bliver digitaliseret, behøver hverken forskning eller forskningsformidling at følge den klassiske tekstform, og så er der rum for, at nye og uprøvede idéer kan opstå, fremhæver dekanen:

“Hvis vi ser på eksempelvis sprogforskningen, så er den klassiske situation, at en forsker sidder alene med et stort skriftligt materiale, og det har nogle begrænsninger i forhold til den fremtid, vi kan skabe med Dighumlab. Fremover vil de nye teknologier og digitale værktøjer kunne bruges til at gennemgå mange flere forhold end tidligere. Derfor skal Dighumlab ikke ses

om nødvendigt ansætte de folk, der skal til, for at idéen kan realiseres. I Danmark har vi haltet bagud på netop det felt, så jeg er meget glad for, at vi nu får mulighed for at udvikle området og komme med helt i front på den internationale bane”.

Det lyder flot, og Mette Thunø skynder sig da også at fastslå, at laboratoriet ikke er en bank. Der er ikke ubegrænsede midler. Men der er nok til, at en hel del forskningsprojekter kan blive skudt i gang, og nok til, at humanistisk forskningsinfrastruktur kan få fodfæste i det danske universitetsmiljø, fastslår hun.

“Nogle steder inden for det humanistiske felt har man kendskab til den her måde at arbejde på, det gælder blandt andet medieforskerne og dem, der forsker

og det vil efter alt at dømme udvide interessen for forskningsresultaterne.

“Med redskaberne kan vi genskabe Forum Romanum og give eksempelvis skoleelever mulighed for at agere i det antikke Rom, som det fungerede dengang. Eller de kan følge en mønt, der er slået i Danmark, på dens rejse rundt i verden. Og vi kan lade de oldtidsstuderende på gymnasierne være avatars, der møder hinanden i den virtuelle verden. Al undervisning på et vist niveau er forskningsbaseret, og fremover kan vi skabe nogle helt nye måder at undervise og formidle forskningen på”, siger Mette Thunø.

Samtidig er der også andre fordele. For hvor man i dag er nødt til at farte rundt i verden for at få den nyeste forskning med fra diverse konferencer, vil det fremover ikke længere være et absolut must at være til stede live. Materialet kan i stedet ses hjemme eller i mindre fora på nationalt eller regionalt plan. Det sparer både tid og økonomi, påpeger dekanen.

Hun glæder sig også over, at en del af de digitale arkiver, der allerede findes i Danmark, nu for alvor kan komme i spil i forskningsssammenhænge. Et eksempel er Danmarks Radios arkiver.

“De arkiver er en historisk guldklump. Med Dighumlab har vi mulighed for at udvikle nogle auditive redskaber, der eksempelvis kan gennemgå 20 års radioprogrammer og søge efter bestemte ord. Vil man vide, hvordan begrebet “husmor” har udviklet sig, kan vi følge det i radioprogrammerne, hvilket vil give ikke kun sprogforskerne noget nyt, men også kønsforskerne. Og på samme måde kan samfundsvidenskabelige forskere følge, hvordan demokratiet har udviklet sig, ved at få stillet nogle værktøjer til rådighed, der kan analysere debatterne i radioen og eksempelvis ansigtsudtryk og ordbrug i tv-udsendelser. De humanistiske forskere får nogle helt nye muligheder med Dighumlab. Og når de først får øjnene op for det, skal der nok blive kø ved laboratoriet”, forudser Mette Thunø. <<

“Al undervisning på et vist niveau er forskningsbaseret, og fremover kan vi skabe nogle helt nye måder at undervise og formidle forskningen på”.

Mette Thunø, dekan, Faculty of Arts, Aarhus Universitet

som et digitaliseringsprojekt, men som en leverandør af værktøjer og redskaber til det, som forskerne gerne vil spørge materialet om”, forklarer Mette Thunø.

I udlandet har digitaliseret humanistisk forskning haft fodfæste i nogle år, og da laboratoriet i Aarhus officielt blev åbnet i september, viste Mette Thunø en række eksempler hentet fra forskningsverdenen uden for Danmarks grænser. Heriblandt en virtuel model over antikkens Rom og digitale kort med pile, der viser, hvordan Rousseau og Voltaires idéer blev spredt over Europa i oplysningstiden. Kortene er blevet til på baggrund af skriftligt materiale, og det er på den måde, at forskerne i Danmark fremover får mulighed for at tænke i bredere og mere kreative baner, fastslår dekanen:

“Fra konsortiets side stiller vi nu mulighederne op for, at forskerne kan komme med en tanke og en idé til et materiale, og så kan vi se på, hvordan det kan gøres, og

i computerlingvistik. Men derudover må vi sige, at køen til vores midler ikke er så lang endnu. Men det handler også om, at vi skal have udbredt kendskabet til Dighumlab, og man skal først finde ud af, hvad det her kan tilføre forskningen. Det skal vi uddanne både de studerende og forskerne i, og det har vi midlerne til nu. Og her i december afholder vi det første kursus for ph.d.-studerende”, fortæller hun.

DR – en historisk guldklump

Det materiale, der fra dansk side bliver digitaliseret, skal efter planen kobles på andre store europæiske forskningsdatabaser. På den måde bliver det humanistiske motorvejsnet udvidet betragteligt – både for danske forskere og for internationale.

Samtidig får forskningsformidlingen et gevaldigt løft med Dighumlab. Visuel formidling vil komme til at fylde langt mere,

DIGHUMLAB

Dighumlab er navnet på et digitaliseret humanistisk forskningslaboratorium, som er forankret på Aarhus Universitet.

Dighumlab er etableret som et konsortium bestående af Aarhus Universitet, Aalborg Universitet, Syddansk Universitet samt

Københavns Universitet i samarbejde med Statsbiblioteket og Det Kongelige Bibliotek.

Opbygningen af Dighumlab er budgetteret til 30 mio. kroner, som kommer fra Ministeriet for Forskning, Innovation og Videregående Uddannelser. Dighumlab blev prioriteret på

ministeriets roadmap for forskningsinfrastrukturer i 2010 og skal fremme humanistisk og samfundsvidenskabelig forskning, uddannelse og videndeling gennem adgang til digitale ressourcer og udvikling af nye metoder og ny forskningspraksis.

STUDERENDE FÅR UBEGRÆNSET RADIO

Alle landets forskere og studerende har nu adgang til foreløbig 775.897 digitaliserede radioudsendelser fra DR. Det giver nye muligheder i undervisningen og forskningen, hvor de digitale arkiver kan skabe ny viden om blandt andet dansk sprog, musik og historie, skriver Københavns Universitet. Det er det nationale forskningsinfrastrukturprojekt LARM Audio Research Archive, som i samarbejde med blandt andet DR har gjort de mange udsendelser tilgængelige og søgbare via web-plattformen Larm.fm. Læs mere på www.larm-archive.org

Foto: Colourbox

LANDENE MED DE HØJESTE LØNNINGER HAR FLEST I ARBEJDE

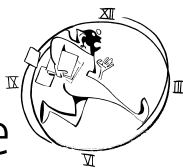
Lønning er ikke vejen frem for at sikre den danske beskæftigelse. Sådan lyder en ny analyse fra tænketanken Cevea.

“Tendensen i Europa er klar: Lande med høje lønninger som Danmark, Norge, Schweiz og Sverige har omkring 75-80 pct. af befolkningen i den arbejdsdygtige alder i arbejde. For landene med den billigste arbejdskraft i Europa, som Rumænien og Litauen, er det kun 63-65 pct., der er i arbejde. Lavtlønsstrategien er altså ikke nogen genvej til jobfest og flere i arbejde”, siger Kristian Weise fra Cevea.

“Den danske model skaber rammerne om et arbejdsmarked, som fungerer effektivt, fleksibelt, og som gør os i stand til at tilpasse os hurtigt. Det har de seneste års krisetid vist med tydelighed”.

Harald Børsting, formand, LO, i Berlingske

Ledere mindre stressede end fodfolk

Billedet af den stressede leder, der farer rundt, er ikke rigtigt. I hvert fald har ledere lavere kortisol-niveauer og en lavere grad af selvrapporteret stress, viser en undersøgelse fra Harvard University ifølge Videncenter for Arbejdsmiljø.

Det lavere stressniveau skyldes ifølge forskerne følelsen af kontrol. Undersøgelsen viste, at de øverste ledere var mindre stressede end dem længere nede i hierarkiet, og i takt med at antallet af underordnede steg, og magten over disse også steg, faldt stressniveauet sammenlignet med lavererangerende ledere.

ELITESTUDIER UDEN KANDIDATGRAD

En ny eliteuddannelse på CBS skal gøre de studerende klar til at varetage et fuldtidsjob straks efter deres bachelor, skriver Berlingske. Uddannelsen er et samarbejde mellem CBS og en række internationale virksomheder med hovedsæde i Danmark, hvor de studerende dels vil blive undervist af inden- og udenlandske professorer, dels vil blive tilknyttet en af de internationale virksomheder.

“Vi tror på idéen om at skabe stærke profiler ud fra en bachelorgrad alene med stærk virksomheds erfaring og stærkt netværk helt fra start”, siger Cecelie Mose Hansen fra Mærsk.

Foto: Colourbox

(2:3)

På kanten af systemet

Dagpengeperioden er blevet halveret til to år, og tusindvis står foran at miste retten til dagpenge ved årsskiftet. Magisterbladet sætter ansigt på tre magistre, hvis dagpengeperiode udløber i det nye år. Nikolaj Henriksen er en af dem.

Minimum en jobsøgning om ugen i mere end to år. Og ansøgninger er blevet sendt af sted til virksomheder i hele Danmark, i Sverige og Estland. Resultat: Intet job.

Det er status på jobsituationen for cand. scient.soc. Nikolaj Henriksen, som færdiggjorde sig uddannelse på Roskilde Universitet i 2009. Siden har han været på dagpenge på dimittendsats. Når han i det nye år opbruger retten til dagpenge på dimittendsats og kan få kontanthjælp, så ender han faktisk med at få flere penge mellem hænderne, end han har i dag.

“Det kan jeg ikke lade være at grine af. Men i bund og grund er indretningen af vores arbejdsmarked dybt hul i hovedet. Det virker jo ikke. Jeg har ikke været til én eneste jobsamtale, og når man har søgt så længe og bredt som jeg og alligevel oplever at blive vraget gang på gang, så vælger man i længden at se mere laissez faire på det hele og bruge sin energi der, hvor man føler, man gør en forskel”, siger Nikolaj Henriksen.

Han har været i aktivering, i praktik, på talrige cv- og jobkurser og også uopfordret søgt stillinger for at finde en jobåbning. Men nu har han taget konsekvensen af de manglende resultater. Han vil skabe sig sit eget job og forsøge at lave om på det jobmarked, som ikke fungerer for tusindvis af ledige, der desperat søger efter arbejde, inden dagpengeperioden udløber. Det sker for Nikolaj lige efter nytår.

“Jeg har lavet en platform for ildsjæle, hvor vi samarbejder om at løfte og hjælpe i diverse lokalområder. Vi kan give samfundet et løft, som i sig selv burde kunne skaffe arbejde til flere. Mange ildsjæle spilder deres tid i systemet på at blive

sendt i aktivering i stedet for at bruge deres kompetencer”.

Alternativ aktivering

Indtil videre har arbejdet resulteret i to vellykkede projekter, som overordnet set handler om at være kreativ og at røre sig. I det ene projekt har de medvirkende ildsjæle fået lov til at bruge Hellig Kors Kirken

på Nørrebro i København til musiske og diverse selvterapeutiske aktiviteter. Det andet projekt handler om fri børnekultur på Christiania, hvor ildsjæle hjælper børn med at lære at engagere sig ved eksempelvis at gøre dem medbestemmende i diverse aktiviteter som børnehiphop og den brasilianske dans capoeira. Projekterne

Navn: Nikolaj Henriksen.

Alder: 31 år.

Uddannelse: Cand.scient.soc.

Tid på dagpenge: Siden august 2009.

Sidste job: Studiejob under uddannelsen som telefoninterviewer hos Gallup.

Status: Ledig.

Forventet fald dato: 6. januar 2013.

Ønskejob: Arbejde med journalistik gennem film og medier.

Målsætning: Det vigtigste er at have noget at stå op til hver dag. Så er jeg enig i far til min søn på 5 år, der skal starte i skole næste år. Det glæder vi os til.

eksisterer kun ved hjælp af gratis arbejdskraft og diverse donationer, der skal dække udgifterne. Indtil videre har mindst 20 ildsjæle været tilknyttet projekterne.

“Målet er at gøre denne nye platform til en fond gennem basisindkomst, som er en slags borgerløn, og på den måde få den til at fungere som et alternativ til aktivering på et arbejdsmarked, hvor mange ledige slet ikke får brugt de kompetencer, de rent faktisk har”, siger Nikolaj Henriksen.

De medvirkende i projektet dokumenterer deres aktiviteter med video og artikler og arbejder nu videre på at søge finansiering til videreudvikling af platformen hos diverse kommuner. Målet er at videreudvikle den i samarbejde med kommunerne, for det er

vigtigt, at samarbejdet sker med de eksisterende instanser, for at platformen bliver en udvidelse af og ikke en konkurrent til jobmarkedet, forklarer Nikolaj Henriksen.

“Det er en slags alternativ aktivering, hvor den ledige selv vælger, hvad man laver. Får man lov med støtte til at bruge sine kompetencer, så vil man også intensivere sin indsats for at vise, at man rent faktisk kan. På den måde kan vi blive en samarbejdspartner og et alternativ til den nuværende aktivering”, siger Nikolaj Henriksen, som desuden går med planer om at lave en dokumentarfilm. Han har nemlig også engageret sig i foreningen “Skifergas Nej Tak”, som er et nationalt initiativ mod udvinding af skifergas i Danmark.

Formålet med initiativet er at sætte fokus på de skadelige virkninger for miljø og klima ved udvinding af skifergas og få stoppet alle planer om skifergasboringer i Danmark. Det arbejde vil Nikolaj gerne lave en dokumentarfilm om.

Nu sætter han sin lid til, at han kan få støtte fra Filminstitutet til at lave filmen, og at hans platform for ildsjæle kan få midler til at forsætte arbejdet med at udvide jobmarkedet.

“Jeg håber da stadig på at finde et ordinært arbejde, hvor jeg kan bruge mine kompetencer. Men for mig handler det ikke om overlevelse, men om at være her og skabe glæde. Bare det at have noget at stå op til er rigtig godt”. <<

“Men for mig handler det ikke om overlevelse, men om at være her og skabe glæde”.

Museer frygter, at ny museumslov kan svække formidlingen

Museerne skal i højere grad forske, som der forskes på universiteterne. Det mener Kulturministeriet, der kræver flere forskeruddannede blandt museernes ansatte. Men museerne frygter, at publikum kommer til at betale prisen.

Trapholt er blandt de mere end 30 museer, der ikke kan leve op til de skærpede krav til museernes forskning, som Kulturministeriet ønsker at indføre. De 30 museer – der blandt andet tæller Nivaagaard, Skanderborg Museum og Handels- og Søfartsmuseet – har ingen fastansatte videnskabelige medarbejdere på ph.d.-niveau.

Forskningen på de danske museer skal have et løft. Derfor indeholder forslaget til en ny museumslov, som Folketinget har under behandling, et skærpet krav til de forskningskroner, som staten uddeler til museerne. De ca. 10 mio. kr. i puljemidler, det handler om, skal fremover uddeles af Kulturministeriets Forskningsudvalg og ikke som hidtil af Kulturstyrelsen.

Omflytningen af midlerne indebærer, at museernes forskning kvalitetsmæssigt skal kunne måle sig med den, der udføres på universiteterne, og at kravet til ansøgerens formelle kvalifikationer skærpes. For at komme i betragtning til penge i Forskningsudvalget skal ansøgerne ifølge lovforslaget være forskningskvalificerede på ph.d.-niveau, hvilket ikke er en betingelse, når de faglige råd i Kulturstyrelsen udleder midler.

Kulturministeriet har desuden foreslået en overgangsperiode på to-tre år, hvor forventet to af de 10 mio. kr. vil være øremærket forskerbedømmelser af medarbejdere, der kan dokumentere ph.d.-niveau i kraft af deres forskningserfaring.

DM stiller sig positiv over for forslaget. Synspunktet er, at omlægningen giver ansatte ved de statsanerkendte museer en oplagt chance for at få anerkendt det, de faktisk har præsteret. Selvom der længe har været talt om behovet for styrket videnskabelighed, produceres der allerede i dag gedigen museumsforskning.

“Mange museer har præsteret meget, også på den tunge side af forskningen, som er helt i overensstemmelse med de standarder, universiteterne sætter. Så ordningen og kravet om ph.d.-graden kommer egentlig på det rette tidspunkt, for man er godt rustet til at imødekomme kravet”, siger formand for DM’s Sektor for Forskning og Formidling Erik Alstrup, der dog samtidig gerne ser overgangsperioden forlænget til fire år. (Se Erik Alstrups kommentar om den nye museumslov på side 33).

Han forudser også, at en ordning, som den Kulturministeriet har foreslået, vil stille de museumsansatte forskere stærkere i forhold til fonde, der bevilger forskningsmidler, og i forhold til de nationale såvel som internationale forskningsmiljøer.

Formanden for DM’s landsklub af museumsansatte, Erik C. Christensen, er også positiv, men hæfter sig samtidig ved flere usikre aspekter:

“Kravet betyder jo, at museerne kan komme til at stå med en type medarbejdere, som de hidtil har valgt ikke at satse på. Og med de nedskæringer, der er inden for museumsverdenen, har ansatte uden en ph.d.-grad naturligvis en

vis frygt for deres rolle i det fremtidige museumslandskab. Det synes også at være noget uklart, hvordan ph.d.-bedømmelsen skal foregå, og hvor pengene skal komme fra”, siger han.

Museerne vil selv bestemme

ODM, de danske museers interesseorganisation, har også sat spørgsmålstegn ved ordningen. Vidensproduktion er en kerneværdi i forhold til museernes samfundsrolle, og udviklingen af museernes forskning er af samme grund et væsentligt mål for ODM. Men kravet om, at kun fastansatte ph.d.er skal kunne søge forskningsmidler, er for rigtigt, mener organisationen:

“En del museer vil ikke kunne søge pengene, og kravet vil også betyde, at man bliver mere optaget af, om de, der fastansættes, lige præcis har en ph.d.-grad eller ej. Der er andre titler eller kvalifikationer, der er relevante, når man arbejder på et museum, for museerne skal ikke kun forske, men også formidle. Og de samme mennesker, der er dygtige forskere, er ikke nødvendigvis dygtige skabere af udstillinger og formidling”, lyder det fra ODM’s formand, Christine Buhl Andersen.

Karen Grøn, museumsdirektør på Trapholt, er enig i målsætningen om at forbedre museernes forskningsindsats. Men hun fortrækker, at museerne selv finder vejen dertil.

“Hvis museerne skal være forskningsinstitutioner i klassisk forstand, kan man lige så godt flytte forskningen over på universiteterne”.

Thomas Bloch Ravn, museumsdirektør, Den Gamle By

“Det er helt rimeligt, at man forventer, at den danske museumsverden bevæger sig forskningsmæssigt. Men hvem ved, om det er en ph.d. eller andre, der kan levere forskning på peer review-niveau? Jeg synes, at det havde været rimeligt, hvis man stillede nogle krav omkring publicering og journals og så i øvrigt overlod det til museerne at nå dertil”.

Da Karen Grøn i efteråret søgte efter en ny medarbejder til Trapholt, prøvede hun at foregribe den kommende lovændring. I jobopslaget skrev hun, at museet søgte en museumsinspektør med en “relevant universitetsuddannelse inden for design, kunst og formidlingsfaglige fag – gerne på ph.d.-niveau”. Det sidste har hun ellers aldrig nævnt i et jobopslag. Et par ph.d.er svarede på opslaget, men ingen af dem med relevante kvalifikationer, og stil-

NY MUSEUMSLOV

Forslaget til en ny museumslov kommer i forlængelse af den såkaldte udredning om fremtidens museumslandskab, der undersøgte en række udfordringer, museerne står over for. Lovændringen rummer blandt andet forslag om en forenklet tilskudsstruktur, en forenkling af reglerne om indberetning fra museerne, oprettelsen af et nyt nationalt strategisk panel, der skal rådgive om strategi, en reorganisering af det arkæologiske område samt nye krav til forskningsstøtte.

lingen er nu genopslået.

“Jeg ved ikke, om det afskrækker forskeruddannede, at der er en hel del andre opgaver – fx drift – i en inspektørstilling end ren forskning. Min plan var oprindeligt at samarbejde med universiteter for at få mange typer forskning ind i huset og således arbejde sammen med mange forskellige forskere og ikke bare én. Det næste spørgsmål er så, om en ph.d. nødvendigvis ville være den rigtige til stillingen. Når man ansætter, er det tit lidt af en udfordring at finde den rigtige person, og når jeg kigger mig omkring, tænker jeg, at det i hvert fald ikke er alle ph.d.er, der vil trives ved at arbejde i den teamstruktur,

vi har her”.

Kompromis på vej

Mens Trapholt ifølge Karen Grøn har figureret i publikationer på peer review-niveau både i Danmark og internationalt, har museet ikke ph.d.er blandt sine ansatte. Og Trapholt falder også uden for den liste af museer, vurderer hun, der råder over medarbejdere, der umiddelbart ville kunne vurderes til forskerbedømmelse på ph.d.-niveau i kraft af deres forskererfaring.

Listen blev udarbejdet i al hast i Kulturministeriet i slutningen af november efter kritik fra blandt andre Venstre, der under førstebehandlingen af forslaget kaldte ph.d.-kravet “for vidtgående”.

“For det første vil det koste mange penge at opkvalificere medarbejderne, for

“Det er helt rimeligt, at man forventer, at den danske museumsverden bevæger sig forskningsmæssigt. Men hvem ved, om det er en ph.d. eller andre, der kan levere forskning på peer review-niveau? Jeg synes, at det havde været rimeligt, hvis man stillede nogle krav omkring publicering og journals og så i øvrigt overlod det til museerne at nå dertil”.

Karen Grøn, direktør, Trapholt

“Vi har i flere år efterlyst, at man i højere grad respekterede vores faglighed og videnskabelighed. I den sammenhæng er det afgørende, at man også kan sammenligne vores forskningshierarki med det eksisterende forskningshierarki på andre forskningsinstitutioner”.

Frank Birkebæk, direktør, Roskilde Museum

» det andet vil ph.d.-ansatte givetvis skulle placeres i en højere lønramme end fx magisteruddannede”, lød det således fra Vensstres forhandler, Michael Aastrup Jensen.

Ifølge listen, der er lavet på baggrund af en rundringning til de 107 statsanerkendte museer, vil 76 museer umiddelbart kunne opfylde ph.d.-kravet. Eftersom 30 museer således ikke kan indfri kravet, arbejdes der på et kompromis, hvor en del af de 10 mio. kr. forbliver i den nuværende pulje i Kulturstyrelsen.

En pragmatisk løsning, der tager højde for virkeligheden på især de små, lokale museer, ændrer dog ikke ved, at ph.d.-kravet forsimples de særlige betingelser, museerne arbejder under, mener Ulla Scholtz, museumschef ved Museum Lolland-Falster.

“Hernede har vi brugt meget tid på at skrive til stiftsårhbøger og lokalhistoriske tidsskrifter, men hvis vi på den anden side skal levere så og så mange artikler til historiske fagtidsskrifter, så er vi jo nødt til at vælge. Det er jo et problem, hvis vi for at leve op til et bestemt forskningsniveau begynder at melde fra på andre opgaver”.

Museum Lolland-Falster opstod i 2009 som en fusion af Guldborgsund Museum og Lolland-Falsters Stiftsmuseum. Senere blev også Reventlow Museet føjet til sam-

menlægningen, og den nye organisation skaber ifølge Ulla Scholtz flere specialiseringsmuligheder – og behov.

“Vi har lagt os sammen for at skabe et stærkere og også mere specialiseret museum. Før var jeg leder, men også inspektør i nyere tid, registrator og næsten også konservator. En af vores muligheder nu er at gå i dybden med forskningen, hvad vi også vil, men der er også andre behov. Vi har medarbejdere, der har brug for lederkompetencer eller fx en uddannelse inden for forvaltningsloven. Beslutningen om, hvad vi gør, vil vi gerne træffe selv – lokalt – på baggrund af medarbejderes lyst, behov og den fælles opgave”, siger Ulla Scholtz.

Problem eller mulighed

Frank Birkebæk, chef for 45 ansatte ved Roskilde Museum, mener omvendt, at museerne bliver nødt til at acceptere skærpede krav, hvis museumsforskningen skal anerkendes på linje med den, der laves i de øvrige forskningsinstitutioner.

“Vi har i flere år efterlyst, at man i højere grad respekterede vores faglighed og videnskabelighed. I den sammenhæng er det afgørende, at man også kan sammenligne vores forskningshierarki med det eksisterende forskningshierarki på andre forskningsinstitutioner. Vi får skabt en overgangsord-

ning, hvor man kan konvertere den viden, der allerede er på museerne, til en struktur, vi kender fra universiteterne, uden at det behøver at indebære, at vi alle skal ud og lave en ph.d. Jeg tror ikke, at problemet er større, end at det er til at løse”.

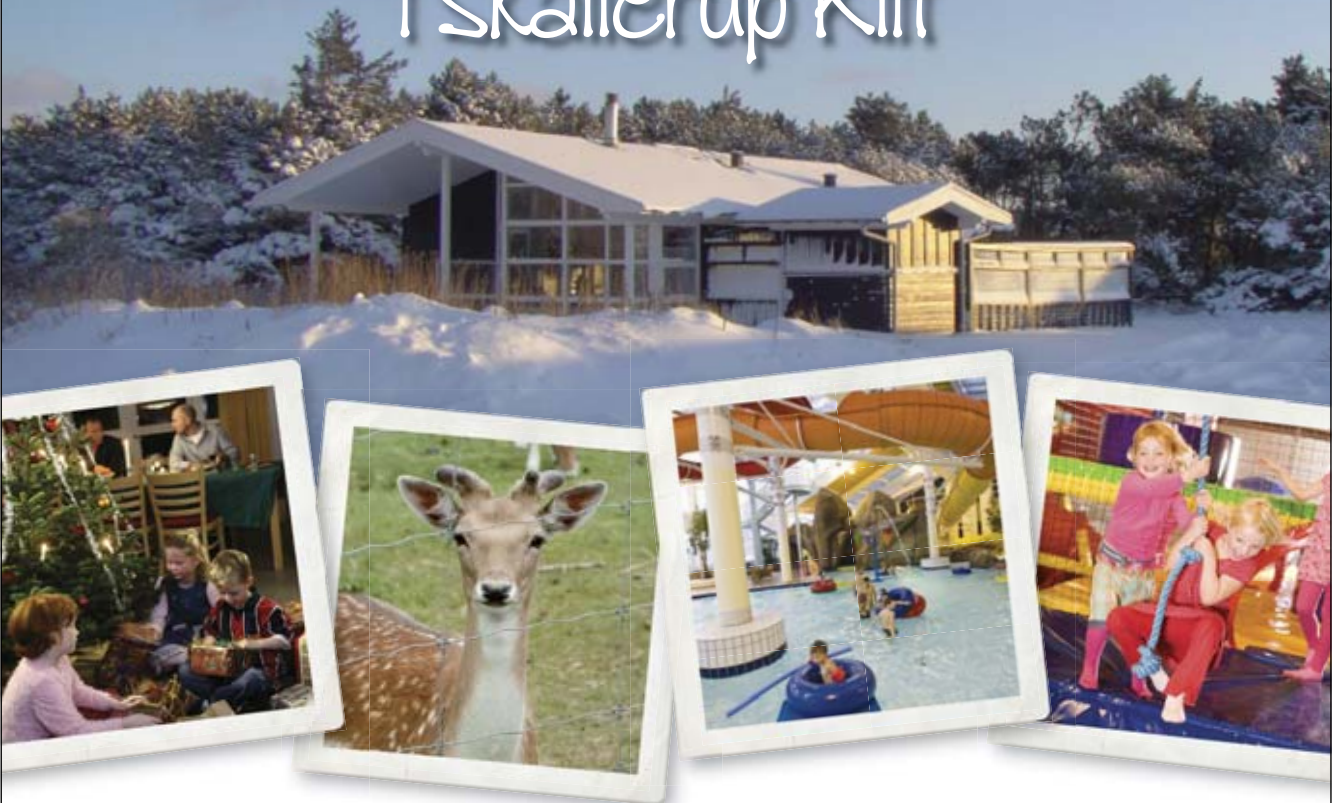
Thomas Bloch Ravn, museumsdirektør ved Den Gamle By og formand for Foreningen af Specialmuseer i Danmark, er uenig. I hans optik bør museerne netop ikke underlægges universiteternes forskningsbegreb.

“Det afgørende er, at forskningen er en slags motor i museumsarbejdet, der er med til at kvalificere og dermed indgå i det øvrige arbejde. Det er lidt paradoksalt, at udkastet til den ny lov lægger vægt på netop sammenhængen mellem indsamling, bevaring, registrering, forskning og formidling, det, vi kalder de fem søjler, samtidig med at forslaget også lægger vægt på noget, som er klassisk, ren universitetsforskning. Hvis museerne skal være forskningsinstitutioner i klassisk forstand, kan man lige så godt flytte forskningen over på universiteterne. Jeg har hørt museer sige, at forskningen nu bliver vigtigere end udstillinger, og hvis det sker, så tror jeg, at konsekvensen bliver, at museernes tilbud til publikum forringes”. <<

skallerup.dk

Glædelig jul og godt nytår i Skallerup Klit

Glædelig jul

Når du booker juleophold i Skallerup Klit har vi et juletræ til dig - klar på fod. Du skal bare medbringe julepynten.

Hold helt fri, bestil julemenu fra restauranten, så der bliver tid at julehygge og samle appetit i den skønne natur.

Juleophold 23. - 27. december
Nytårsophold 28. december - 1. januar

4 nætter
Pris pr. ophold, fra kr. **3.985,-**

Du kan finde menuer, priser og praktisk information på www.skallerup.dk

Godt nytår

Skyd det nye år ind i Skallerup Klit. Nyd en nytårs-menu i restauranten eller hent middag med hjem i feriehuset.

Og nytårsdag er der mulighed for at deltage i den helt store nytårsbrunch.

Nytårsdag sover vi længe, så du kan vente med at checke ud til kl. 12.00.

Skallerup Klit

gør Vesterhavet endnu dejligere

SKALLERUP KLIT FERIECENTER A/S • Nordre Klitvej 21 • 9800 Hjørring • Telefon 9924 8400 • skallerup.dk

Skallerup Klit Feriecenter ligger fem km nord for Lønstrup i skøn natur, direkte ud til Vesterhavet. Vi er et topmoderne feriecenter med 263 ferieboliger fordelt på et 119 hektar stort klitområde. I centerområdet er der adgang til vandland, svømmehal, romersk bad, sportsfaciliteter, aktivitetsværksted og legeland, bowling, restauranter, supermarked og ridecenter m.m. Læs mere på www.skallerup.dk

Antropologen, der blev klimaforsker ved et tilfælde

Det var i forbindelse med et større arbejde om Knud Rasmussen, at Kirsten Hastrup første gang kom til Nordvestgrønland i 2007. Herfra udviklede det sig til et stort tværdisciplinært forskningsprojekt om vand og klimaforandringer. I foråret modtog professoren humanioras "nobelpris" på en million svenske kroner for projektet.

Hele sit arbejdsliv har professor Kirsten Hastrup haft de arktiske og subarktiske egne som omdrejningspunkt i sin antropologiske forskning. Alligevel skulle hun blive 59 år, før arbejdet med at skrive den store biografi om polarforskeren Knud Rasmussen i 2007 førte professoren til Thule-distriktet i Nordvestgrønland. Hun skulle derop for på antropologisk maner at forstå, hvordan folk levede i dette store landskab, som Knud Rasmussen i den grad havde taget til sig, og for at tale med folk, der kunne kaste lys over Knud Rasmussens færdene under de tilbagevendende Thule-ekspeditioner i årene 1912-33. Men hvordan hun end formulerede sine spørgsmål, så mødte Kirsten Hastrup kun ligegyldige skuldertræk, hver gang hun bragte Knud Rasmussen på bane. Det var noget helt andet, der optog fangerne i Qanaaq, Det ny Thule.

"Det her skete nogle år før COP 15, og før hele debatten om klima rigtigt havde taget fart og fået problemernes alvor til at gå op for os almindelige mennesker. Men på det tidspunkt var de små bygder i Nordvestgrønland allerede stærkt påvirkede af de dramatiske ændringer i deres miljø. Inden for en periode på 5-10 år havde fangerne oplevet, at den is, som de er afhængige af for at kunne fange de nødvendige sæler ved åndehullerne samt narhvaler og hvalrosser fra iskanten, blev tyndere og tyndere og lå i kortere og kortere tid. Hvor isdækket før havde ligget i ni måneder, var det der nu kun den halve tid. Og det har enorme konsekvenser for de små bygder", forklarer Kirsten Hastrup.

"Mennesker, der lever i ekstrem natur, er jo særligt opmærksomme, for det er altid en udfordring at kunne klare sig under de forhold. Det var lærerigt og blev skelsættende for mit arbejde at tage ud på hundeslæde sammen med fangerne og tale om alt det

konkrete, mens vi var i det. Det blev meget tydeligt for mig, at deres viden er enorm, og at de er værd at lytte til, hvis vi skal forstå, hvordan vi tilpasser os klimaforandringer", forklarer Kirsten Hastrup.

Erfaring og ekspertise

Det var hendes ophold i Thule, der fødte tanken om det kæmpe tværdisciplinære forskningsprojekt *Waterworlds*, der i dag – syv år senere – fylder en hel gang på Antropologisk Institut ved Københavns Universitet.

Under Hastrups ledelse forsøger forskerne her at hente ny viden om forkert vand, for meget vand osv. ved at sammenkæde antropologisk viden om lokal erfaring og strategisk handling med naturvidenskabelig viden fra 15 lokaliteter i verden, hvor klimaforandringerne er særligt mærkbare. Ud over Arktis blandt andre Sahel, Indiens kyst, Perus gletsjerkædet højland og et par øgrupper i Stillehavet.

"Fangerne i Thule kender havet og vinden dér bedre end nogen andre, og de ved, hvornår der er særlig risiko for, at gletsjerne kælver. De kender måske ikke det præcise antal narhvaler i fjorden, men de ved, om der er mange derude eller bare, om der er nok. I Tibet kender bjergfolkene skydækkets betydning, de ved, at bestemte fugletræk er tegn på omslag i vejret, og de registrerer mængden af dug hver dag, fordi det har betydning for det græs, deres dyr lever af. Der ligger et enormt potentiale i at sammenkøre den viden, lokale befolkninger har om naturforholdene, med klimaforskernes ekspertise", siger Kirsten Hastrup.

Laboratorium for menneskelige reaktioner

I bakspejlet kan Kirsten Hastrup godt se, at hun, lige siden hun skrev sin ph.d.-af-

handling om Island, i en vis forstand har set antropologien igennem en klimaprisme. For i bund og grund handler netop den antropologiske klimaforskning om at forstå, hvordan naturen og samfundets historie er to sider af samme sag. Det er særligt tydeligt, når man studerer den lange islandske historie.

"Island har fantastiske arkiver, som gør os i stand til at belyse øens historie tusind år tilbage i tiden, til de første bosættelser i middelalderen. Man ved, at nordboerne dengang kom sejlene, fordi vejret blev varmere. Siden rejste nogle videre til Grønland. Da den lille istid ramte de nordatlantiske øer i 14-1500-tallet, uddøde nordboerne, og det gik ned ad bakke for Island, fordi der ikke kom skibe, og landet mistede sin strategiske betydning. Kuldeperioden betød ikke alene, at det blev koldere, og at der kom mere sne, men også, at klimaet blev vådere, og høsten meget ofte slog fejl med katastrofale følger for bl.a. færehold. Den sultkatastrofe, der fulgte, fik i 1600-tallet befolkningen til at dale fra 80.000 til 45.000 mennesker. I 80'erne, da jeg første gang var på feltarbejde på Island, var landet brunt og gråt. Nu er varmen igen tilbage, man kan dyrke byg og genopretter skovene. Der er kommet lærketræer på Island. Øen er et utroligt spændende eksempel på, hvordan samfund ændrer sig i takt med naturens forandringer. Tidligere tænkte jeg Island snævert som en historie om små samfund og deres overlevelse. Nu ser jeg det især som en klimahistorie og som et unikt laboratorium for menneskelige reaktioner på forandringer", siger Kirsten Hastrup.

Den gode nyhed fra *Waterworlds*-projektet, som samstemmende lyder fra forskerne på Institut for Antropologi, er, at menneskets evner for kreativitet og reorientering giver løfter for fremtiden.

BLÅ BOG

Navn: Kirsten Hastrup.

Alder: 64.

Job: Professor i antropologi ved Københavns Universitet. Desuden præsident for Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab.

Uddannelse: Mag.scient. i antropologi, 1973. Bifag i sociologi og arkæologi, 1967 og 1968.

Dr.phil. i social antropologi, Oxford University, 1980. Dr.scient.soc., 1990.

Privat: Bosat i København, mor til fire voksne børn.

“Alle landskaber er præget af menneskelig aktivitet, på godt og ondt. Der er altid noget, der ikke er for sent. Enten kan man genoprette naturen, eller også omstiller folk sig til de nye vilkår. De tilpasser sig ikke blindt, men handler på deres hidtidige erfaring og rekonfigurerer deres verden uden at gå i spåner. Vi ser uansvarlighed blive mødt med ansvarlighed overalt, og idéerne er mangfoldige. Menneskets egentlige klogskab kommer til syne, når vi mindst venter det”, mener Hastrup.

Nobelpris i humaniora

I foråret modtog den nu 64-årige professor den fornemme Gad Rausing-pris på en million svenske kroner for sin grænseoverskridende forskningsindsats vedrørende samspillet mellem natur, samfund og mennesker i både Island og Grønland. Prisen regnes for humanioras nobelpris, og er den foreløbige kulmination på en fornem karriere, der også har set hende blive præsident for Det Kongelige Danske Videnskabernes Selskab. Et arbejde, hun betegner som “helt vildt sjovt”.

Når *Waterworlds* afsluttes i 2013, regner Kirsten Hastrup med at fortsætte arbejdet i det nordatlantiske, men også gerne i Danmark.

“Grønland har været min bestemmelse, lige siden min far læste højt for mig af polarforskeren Peter Freuchens erindringer. Jeg er ikke selv typen, der bedriver vildmarksturisme, men jeg er dybt fascineret af menneskers udfordringer med at klare et dagligliv under ekstreme vilkår. Jeg er mentalt knyttet til de nordiske lande og kunne ikke rigtig forestille mig at arbejde andre steder. Det har altid været mennesker, der interesserer mig, og jeg arbejder altid med dem, også når jeg ikke er på arbejde”, tilføjer hun. <<

En tværfaglig kulturhistorie får nyindstiftet forskningspris

JULIUS BOMHOLT-PRISEN

Prisen er indstiftet af forskningsudvalget under Kulturministeriet med litteraturprofessor ved SDU Anne Marie Mai i spidsen. Formålet er at sætte fokus på den forskning, som bedrives på Kulturministeriets område, herunder bl.a. universiteternes idrætsinstitutter, konservatorierne, statens kunstmuseer, Nationalmuseet, biblioteker og arkiver. I 2011-2012 uddelte forskningsudvalget knap 11 millioner kroner, heraf knap fem millioner til forskning på idrætsområdet. Prisen er navngivet efter Danmark første minister for kulturelle anliggender, socialdemokraten Julius Bomholt, der bestred embedet fra 7. september 1961 og tre år frem.

Julius Bomholt-prisen deles af en historiker, en antropolog og en museumsleder, der sammen har afdækket et stykke Grønlandshistorie.

Hvad skete der ved Kap Farvel, Grønlands sydspids, da beboerne i sidste halvdel af 1800-tallet emigrerede i så stort tal, at det førte til en komplet affolkning af det sydøstgrønlandske område? Og hvordan gik det til, at de lokale "hedninge" rejste i kajakker og koneyåde til Vestgrønland og blev optaget i den tyske herrnhutiske missions menighed?

Den historie er for første gang blevet fuldt afdækket i et samarbejde, der kombinerer historie med etnohistorie og arkæologi. Emnet er tilmed så forbilledligt formidlet, at de tre forskere bag modtog den nyindstiftede Julius Bomholt-pris i starten af december. Prisen gives for nyskabende og samarbejdsorienteret forskning af højeste kvalitet på de institutioner, der sorterer under Kulturministeriets område.

De tre forskere er historiker ved Nationalmuseet Einar Lund Jensen, antropolog Hans Christian Gulløv, forskningsprofessor og museumsinspektør ved Nationalmuseet, samt museumsleder ved Nanortalik Museum Kristine Raahauge. Selv om der ikke følger en stor check med æren, er de tre både glade og stolte, siger Einar Lund Jensen.

"Det har været en god proces, fordi vi gensidigt har inspireret og påvirket hinanden i arbejdet med at angribe historien fra hvert vores faglige udgangspunkt", uddyber han.

"For mig, der fx er vant til at bruge mest tid på at grave oplysninger frem i arkiver, var det en øjenåbner at tage på en 10 dages rejse sammen med de andre i området ved Kap Farvel. At være der selv og få de visuelle indtryk af vejrliget, de tusind meter høje fjelde og forholdende omkring de nu affolkede bopladser føjede en væsentlig dimension til historien og gav en helt anden indsigt i og forståelse for de menneskers forhold, som ikke kan fås gennem papirer. Det var også spændende at besøge arkivet i Sachsen, hvor Herrnhutmissionen oprindeligt kom fra. Ikke, fordi vi fandt breaking news i papirerne, men fordi vi fokuserede koncentreret på Grønland. Sammenholdt med de mundtlige overleveringer fra efterkommerne er det lykkedes os at rekonstruere temmelig nøje, hvad der egentlig foregik ved Kap Farvel i 1800-tallet", forklarer Einar Lund Jensen.

For omkring 10 år siden igangsattes det første af flere projekter om kulturmøder i Kap Farvel området fra 1400-tallet op til 1900. De tre forskeres formidling af forskningsprojekterne blev udvalgt blandt en håndfuld indsendte arbejder. I indstillingen fra Nationalmuseet hedder det bl.a., at "ud over sin store videnskabelige værdi bidrager bogen til – for første gang – at give de østgrønlandske udvandrerslægter i Sydgrønland deres identitet og historie tilbage". <<

"At være der selv og få de visuelle indtryk af vejrliget og de tusind meter høje fjelde føjede en væsentlig dimension til historien og gav en helt anden indsigt i og forståelse for de menneskers forhold, som ikke kan fås gennem papirer".

Einar Lund Jensen, historiker, Nationalmuseet

I denne serie kigger vi tilbage på Dansk Magisterforening fra dens grundlæggelse i 1918

og op til i dag. Hvad optog sindene, hvad var på foreningens politiske dagsorden, og hvilke

problemer baksede foreningen med? Vores kilde til den viden er "Meddelelser til Medlem-

merne", som i 1962 fik navnet Magisterbladet.

Christiansborg Slotsplads fyldt med demonstrerende studenter. Der manglede penge til forskning, uddannelse og bøger.

“AANDELIG HYGGE”

I “Meddelelser til Medlemmerne” nr. 75 indkalder formanden, Oluf Sønderlund, til landsmøde i Dansk Magisterforening. Punkt 4 på dagsordenen er valg af bestyrelse. Det skal vise sig at blive Sønderlunds sidste landsmøde. Blandt kandidater og stillere optræder nu magistre, som ældre læsere af Magisterbladet vil kunne huske fra deres studietid, fx lektor Per Krarup og professor Billeskov Jansen.

Valget til formand bliver et tæt løb mellem den siddende lektor, Oluf Sønderlund, og den nye formandskandidat, adjunkt Arne Østergaard. Sidstnævnte får 290 stemmer mod Sønderlunds 278. Resultatet betyder, at Sønderlund trækker sig tilbage fra bestyrelsen efter 21½ års tro tjeneste i foreningen, heraf de sidste ni år som formand.

I nr. 76 indbyder Universitetets Folkeoplysning (UNIFO) alle magistre, som vil kunne tilbyde “et passende Emne og dets Behandling i Form af en Forelæsningsserie, til Samarbejde, og beder alle

interesserede sende et par Ord om Emnet til UNIFO’s sekretær Magister Tage Larsen”. Har vi her forløberer for nutidens Folkeuniversitetet?

Middag i Professorværelset

DM’s nye bestyrelse vedtog at holde en fest for “vore nybagte Kolleger, de i Semestret dimitterede cand.mag.er, mag.art.er og mag.scient.er”. Til festen i Professorværelset kom 19 nye magistre og 12 særligt indbudte. I referatet står: “Formanden bød velkommen, takkede alle for Fremmøde og markerede, at vi havde placeret de unge og de ældre skiftevis ved Bordet for at skabe aandelig Hygge”.

Festens hovedtaler var dr.phil. Hartvig Frisch, der senere samme år blev undervisningsminister i Hans Hedtofts regering, hvor han gennemførte retskrivningsreformen, der bl.a. afskaffede stort begyndelsesbogstav i navneord, endelsen “-de” i ordene ville, kunne og skulle og

indførte “å” i stedet for “aa”. Men det er en helt anden historie.

GL og DM

I 1947 udgør gymnasielærerne den største samlede gruppe inden for DM. Formand Larsen skriver, at “Gymnasielærerne synes at naa til en virkelig Koncentration af Kræfterne. (..) Gymnasielærerne kunde vel til nød have undværet D.M. Men de har vist, at de slutter op om Magisterstanden. Det er et eksempel til Efterfølgelse for de øvrige Grupper, der kan drage endnu større Fordel deraf end Gymnasieskolens Lærere”. Af de øvrige grupper slutter fx “Foreningen af yngre Historikere, Arkæologer og Kunsthistorikere” med mag.art. Erik Reske-Nielsen som formand sig til DM i marts samme år.

GL gik i øvrigt solo i 1959 og blev en selvstændig forening. Årsagen til separationen skulle angiveligt have været en forhøjelse af DM’s medlemskontingent. <<

(3:3)

På kanten af systemet

Dagpengeperioden er blevet halveret til to år, og tusindvis står foran at miste retten til dagpenge ved årsskiftet. Magisterbladet sætter ansigt på tre magistre, hvis dagpengeperiode udløber i det nye år. Dorte Mejdal er en af dem.

To et halvt år uden arbejde og mere end 200 jobansøgninger uden resultat. Det er de kedelige realiteter for 48-årige Dorte Mejdal. Siden hun blev færdig som cand. mag. i dansk og filosofi i 1992, har hun vandret ind og ud af dagpengesystemet og midlertidige job som blandt andet gymnasielærervikar og sprogunderviser for udlændinge på University College Sjælland.

I år 2000 valgte hun at supplere sin uddannelse med dansk som andetsprog for voksne. Det førte til nogle job, men stadig kun midlertidige. Det sidste ordinære job, Dorte Mejdal havde, var som sprogunderviser i dansk for asylansøgere hos Dansk Røde Kors. Det er nu mere end to et halvt år siden. Til nytår udløber hendes ret til dagpenge, som den gør for tusindvis af andre danskere.

“Jeg har søgt og søgt og søgt uden resultat. Nu er jeg gået i gang med en selvfinansieret netbaseret uddannelse i økonomi og ressourcestyring. Jeg håber, det kan åbne vejen til et kontorjob inden for øko-

nomi og revision, samtidig med at jeg måske kan finde et supplerende arbejde inden for mine fag”, siger hun.

Dorte Mejdal har skrevet de mere end 200 søgte stillinger ned på sin egen liste. Hun har ikke behøvet at lave en liste over antallet af jobsamtaler. Det sidste år har hun nemlig kun været til to.

“De job, jeg har kunnet få, har altid været midlertidige. Nu må det være sidste gang, jeg opkvalificerer mig til et job i en ny branche. Jeg har været ledig så længe, at det, jeg faktisk ved mest om nu, er hele systemet for ledige. Jeg har endda også forsøgt at søge arbejde som a-kassemedarbejder”.

Dorte Mejdal føler sig som en flue i en flaske, der flyver forvirret rundt og ikke

kan komme ud i virkeligheden, hvor de ordinære job findes.

“Det er frustrerende og føles på alle måder dårligt at gå ledig så længe. Mens man hører om andre, der arbejder og har råd til at rejse til nær og fjern, har man selv dårligt penge til en tur på stranden”.

Hun synes, fremtiden ser sort ud. Der er ikke kommet flere ordinære job. Og den midlertidige for-

længelse af dagpengeperioden og regeringens akutpakke har ifølge hende ikke tilføjet noget nyt, som ikke allerede har været prøvet af i systemet i forvejen.

“Akutpakken intensiverer måske arbejdet i systemet og blandt de ledige om at finde job, men der er jo stadig ikke flere faste job at finde”, siger Dorte Mejdal.

“Det, jeg faktisk ved mest om nu, er hele systemet for ledige”.

Navn: Dorte Mejdal.

Alder: 48 år.

Uddannelse: Cand.mag. i dansk og filosofi.

Tid på dagpenge: Mere end 2½ år.

Sidste job: Som underviser i dansk som andetsprog for asylansøgere hos Dansk Røde Kors, som sluttede i 2009.

Status: Ledig, men under selvfinansieret uddannelse i økonomi og ressourcestyring.

Forventet fald dato: 10. februar 2013.

Ønskejob: Forskning og formidling inden for sit uddannelsesområde.

Målsætning: Færdiggøre den selvfinansierede uddannelse og finde forsørgelse.

Hun savner tryghed i livet. Det vil et fast arbejde kunne give. Selve indholdet i et fremtidigt job betyder egentlig ikke så meget længere.

“Jeg er efterhånden kommet til den erkendelse, at det, jeg helst vil leve af, kan jeg ikke komme til”.

Derfor kigger hun efter fast arbejde – også job på blot lidt over ufaglært niveau. “Bare jeg kan holde ud at lave det, og at arbejdet giver en stabil indtægt”, siger hun.

Store omkostninger

Dorte Mejdal lever alene i sin lejlighed i Ballerup. Hvis hun mister dagpengene, kan hun måske være heldig at blive boende og opretholde midlertidig status quo. For hun kan muligvis få kontanthjælp et ekstra halvt år, når dagpengene udløber i

starten af februar. Men de mange års arbejdsløshed og midlertidige stillinger har haft store omkostninger for hende. Hun har ingen pensionsordning og heller ikke udsigt til at kunne gå på efterløn.

“Havde jeg haft et drømmejob, blev jeg gerne på arbejdsmarkedet i mange år. Men jeg frygter udsigten til at været tvunget til at arbejde i mange år i ufaglært og dårligt lønnet arbejde for blot at kunne leve”.

Dorte Mejdal har ellers op til flere gange udarbejdet en plan over, hvad hun skal gøre for at finde arbejde. Hun har skrevet sig op i adskillige jobdatabaser. Hun søger alle de opslåede stillinger på nettet, hun kan komme til. Hun har været på kurser og i aktivering, og hun har endda fulgt regeringens råd om ikke at se sig for fin til at søge arbejde som kasseassistent i Netto:

“Når man ikke engang kan få sådan et job, så giver det mig en bestyrket følelse af, at alle stramningerne i systemet kun er lavet for at kunne øge arbejdsudbuddet og at sænke lønnen. Man kan jo altid stille spørgsmålet, om der er nogle egenskaber eller noget socialt ved mig, der gør, at jeg ikke kan få job. Men det mener jeg nu ikke selv er tilfældet”.

Dorte Mejdal overvejer til tider, hvorvidt universitetsuddannelsen mon blot var spildte år og kræfter.

“Har man en længerevarende uddannelse, uden at det fører til arbejde inden for sit fag, så står man faktisk tilbage som en slags ufaglært arbejder, som hverken kan få arbejde, ny uddannelse eller opkvalificering. Det dårlige griber det dårlige”. <<

“Jeg er efterhånden kommet til den erkendelse, at det, jeg helst vil leve af, kan jeg ikke komme til”.

Arkitekterne i hus

Arkitektforbundet skrev i dag under på en lejeaftale, der betyder, at de til sommer kan flytte ind i DM's nye lokaler på Frederiksberg.

Kuglepennen blev med sikker hånd ført af Arkitektforbundets formand, Peter Toftsø, da der skulle skrives under på lejeaftalen mellem Arkitektforbundet og DM.

Bagefter var det DM's formand, Ingrid Stage, der med lige så sikker hånd satte sin underskrift. Aftalen betyder, at Arkitektforbundet til august flytter fra Strand-

gade på Christianshavn til DM's lokaler i Nimbusparken på Frederiksberg.

“Vi får her mulighed for en synergieffekt, ved at sekretariatet sidder sammen med andre faggrupper. Jeg tror, at vi kan lære meget af at sidde sammen med en større organisation, og samtidig kan de større organisationer måske lære noget af os”, siger Peter Toftsø, der glæder sig til indflytningen.

Arkitektforbundet kan se frem til at blive en del af et akademikerhus. Indtil videre har Jordbrugsakademikerne, Den Danske Dyrlægeforening og Danske Skov- & Landskabsingeniører og Have- & Parkingeniører skrevet under på en lejeaftale. Snart forventes det, at også Magistrenes Arbejdsløshedskasse, De Offentlige Tandlæger og Dansk Kiropraktor Forening skriver under. Således vil alle disse forbund formentlig blive samlet under ét tag i løbet af det næste par år. <<

BRED INDSATS TIL DE UDFALDSTRUEDE DAGPENGEMODTAGERE

Det går den gale vej for akademikerledigheden i Danmark. Og med udsigten til, at flere tusinde ledige akademikere står til at miste dagpengeretten efter årsskiftet, er behovet for handling kun blevet større. I de faglige AC-organisationer er der stort fokus på problemet. Her arbejdes der målrettet på at gøre det nemmere for de ledige og arbejdspladserne at komme tættere på hinanden. I AC-organisationerne har den kritiske ledighedssituation ført til en forstærket indsats på flere områder. Ledighedsniveauet blandt medlemmerne i AC-organisationerne veksler betydeligt.

Alle medlemmer ansat i små og mellemstore virksomheder hos Djøf og Dansk Magisterforening (DM) er blevet opfordret til at tippe om ledige stillinger og jobmuligheder. Der er både hos Djøf, DM og hos Arkitektforbundet et stort fokus på jobmuligheder i udlandet, særligt i de nordiske lande.

AC har været i dialog med udvalgte store kommuner med opfordring til, at

der oprettes kommunale jobrotationsprojekter. Psykologforeningen undersøger muligheden for jobrotation i sundhedssektoren for dens medlemmer. Gymnasieskolernes Lærerforening (GL) og Magistrenes Arbejdsløshedskasse har taget kontakt med Rektorforeningen med henblik på at informere de almene gymnasier om mulighederne for at anvende jobrotation i den gymnasiale sektor.

Med hensyn til den private sektor er der dog udbredt skepsis om, hvorvidt der kan etableres et større antal jobrotationer. Det skyldes bl.a. for lille økonomisk incitament for virksomhederne.

DM har oprettet fripladser på DM-kurser samt oprettet nye skræddersyede kurser til de udfaldstruede med fokus på bl.a. innovation, opbygning af selvtilid og muligheder for at blive selvstændige. Djøf udbyder kurser i bl.a. lean, projektledelse mv. for de jobsøgende.

Kommunikation og Sprog og Dansk Journalistforbund (DJ) har lavet et

skræddersyet kursus, der løber over 13 uger, til dem, der står over for at miste dagpengeretten. I kraft af personlig udvikling, målretning af ideer og aktivering af relevant netværk skal kurset styrke deltagernes muligheder på arbejdsmarkedet.

Akademikerkampagnen har opfordret alle akademikere – herunder også alle udfaldstruede – til at lægge deres cv ind på Akademikerbasen, hvis de ønsker at komme i betragtning til de jobåbninger i små og mellemstore virksomheder, som bliver skabt af Akademikerkampagnen.

Endvidere får de adgang til at deltage i øvrige tilbud under Akademikerkampagnen – busture med virksomhedsbesøg og speeddating-arrangementer mv. Personer, som mister dagpengeretten, vil fortsat have mulighed for at have deres cv liggende på Akademikerbasen og få adgang til Akademikerkampagnens tilbud på lige fod med alle andre. *mt*

“Museerne tilskyndes altså til at ansætte ph.d.er, der kan stimulere den udvikling, der har været i gang over ganske mange år, nemlig den kvalificerede forskning i den danske kulturarv og den natur, som omgiver os”.

DEN NY MUSEUMSLOV

Nu blåstempler de statsanerkendte museers forskning, tænkte jeg, da jeg læste forslaget til den ny museumslov engang i sommerferien. Hvor de 107 museer, der drejer sig om, hidtil har kunnet ansøge om midler til forskningsprojekter i Kulturstyrelsen, er tiden nu moden til at gøre Kulturministeriets Forskningsudvalg til det forum, der indstiller til Ministeriet, hvilke projekter der skal støttes. Og de medarbejdere på museerne, der har ph.d.-graden, anerkendes som jævnbyrdige med alle andre ph.d.er, der kan søge om tilskud i de statslige forskningsråd.

Samtidig afsættes der en pulje, der skal finansiere bedømmelsen af de medarbejdere, der befinder sig på ph.d.-niveau, men ikke har graden. Denne pulje, der synes at blive på 2 mio. kr., øremærkes til dette formål i de næste to til tre år. Det giver medarbejderne en ret enestående mulighed for at måle sig med den standard, som gennem mange år har været adgangen til de nationale og internationale forskningsmiljøer: kravet om en ph.d.-grad.

DM var ikke blandt de organisationer, som Kulturministeriet fandt anledning til at spørge, da lovforslaget blev sendt i høring. Men det lod DM sig ikke bremse af: DM sendte sine bemærkninger til Ministeriet, hvor de blev behandlet lige så seriøst som alle andre svar. Og så tog DM's formand, Ingrid Stage, ellers på rundtur hos nogle af partierne i Folketinget, ligesom hun også aflagde Kulturministeriet et besøg. I alle tilfælde blev hun vel modtaget – der blev lyttet, og der blev noteret.

Det afgørende for DM er anerkendelsen af museernes forskningsindsats, således som den kommer til udtryk i bemærkningerne til lovforslaget og i kulturministerens svar på spørgsmål fra Folketingets Kulturudvalg. Men vi lægger også megen vægt på, at lovforslaget forudsætter, at museerne skal have medarbejdere med ph.d.-grad eller med dokumenteret ph.d.-niveau – dokumentationen kan opnås ved, at man kendes kvalificeret til en stilling, hvor der stilles krav om graden – hvis de vil gøre sig håb om tilskud til forskningsprojekter finansieret af de midler, der bevilges efter indstilling fra Kulturministeriets Forskningsud-

valg og de øvrige statslige forskningsråd. Museerne tilskyndes altså til at ansætte ph.d.er, der kan stimulere den udvikling, der har været i gang over ganske mange år, nemlig den kvalificerede forskning i den danske kulturarv og den natur, som omgiver os. Kik på museernes hjemmesider. Adskillige kan fortælle om den indsats, der finder vej til videnskabelige tidsskrifter, eller som offentliggøres i statelige værker, der fuldt ud kan sidestilles med, hvad andre forskningsinstitutioner kan præstere.

DM har på intet tidspunkt været i tvivl om, at lovforslaget ved at stille krav om ph.d.-graden bidrager til, at museerne officielt får den status, de har gjort sig fortjent til. Men vi vidste ikke præcist, hvor mange ph.d.er eller medarbejdere på dette niveau der faktisk var ansat – medlemmerne er ikke flinke til at fortælle os, hvilken uddannelse de med tiden opnår. Her er Kulturstyrelsen kommet os til undsætning. Den har nemlig kunnet oplyse Folketingets Kulturudvalg om, at i alt 76 statsanerkendte museer har medarbejdere, der har graden eller niveaue, mens 31 museer er foruden. Det faktiske antal medarbejdere afslører Kulturstyrelsen ikke, men det synes at ligge et stykke over 100, og det overrasker positivt, når det tages i betragtning, at DM har omkring 850 medlemmer ansat på de statsanerkendte museer.

Ikke alle vores anbefalinger er taget til følge. Vi foreslog bl.a., at mag.art.-graden blev sidestillet med ph.d.-graden i lovbemærkningerne for at tilgodese kunstmuseerne, der traditionelt har ansat mag.art.er og ikke ph.d.er. Blandt de 31 statsanerkendte museer, der ikke kan stille med en medarbejder, der har ph.d.-graden eller -niveaue, viser det sig da også, at 10 er kunstmuseer. Forslaget blev drøftet under 1. behandling af lovforslaget i Folketinget, hvor det med en vis ret blev hævdet, at mag.art.-uddannelsen var bredere end ph.d.-uddannelsen. Og så kom der ikke mere ud af det.

Men vi kan glæde os over, at Kulturministeriet vil følge vores anbefaling af, at antallet af medlemmer i Kulturministeriets Forskningsudvalg udvides med endnu et medlem, således at i alt tre af de fremover i alt 10 medlemmer har museumsfaglige kompetencer. <<

Læs også artiklen

“Museer frygter, at ny museumslov kan svække formidlingen” på siderne 22-24.

Sidste frist for debatindlæg til nr. 1 er mandag den 7. januar kl. 10. Debatindlæg sendes til magisterbladet@dm.dk. Indlæg må maksimalt være på 3.000 tegn inklusive mellemrum. Er et debatindlæg for langt, vil det blive forkortet af redaktionen. Længere indlæg i form af kommentarer eller kronikker bringes efter aftale med redaktøren.

MEDBESTEMMELSE PÅ UNIVERSITETERNE I BL.A. DE AKADEMISKE RÅD

Efter at have læst artiklen i Magisterbladet nr. 17/2012 om den manglende medbestemmelse for akademiske medarbejdere på universiteterne, vil jeg gerne give mit besyv med, da jeg mener, at vi har en fælles sag og ikke er hinandens modsætninger. Alle teknisk administrativt ansatte på universiteterne – som omfatter rigtig mange faggrupper og ikke kun administrativt ansatte – bliver efter min mening stigmatiseret i en grad, som ikke hører hjemme på en moderne arbejdsplads, dette hvad enten vi er med eller uden akademisk uddannelse. Jeg vil derfor finde det hensigtsmæssigt, hvis vi kunne lægge det skel væk og i stedet fokusere på at få den indflydelse på vores hverdag, som vi er berettiget til, ene og alene af den grund, at vi som TAP repræsenterer ca. halvdelen af de ansatte på universiteterne. Vi bør som TAP'er have samme indflydelse på vores daglige arbejde og den økonomi, der afsættes, som den anden halvdel af personalet.

Som TAP-bestyrelsesmedlem på Københavns Universitet og formand for HK-Landsforeningen for universitetsansatte HK'ere

kender jeg alt til problematikken om manglende medindflydelse for TAP på universiteterne. Jeg var faktisk ordfører for den delegation, som mødtes med Folketingets Forskningsudvalg, og fik samme opfattelse, som I beskriver i artiklen. Der er ingen tvivl om, at den nye passus, som er indført i universitetsloven, om at bestyrelserne skal sikre medbestemmelse og medinddragelse, ikke lever op til hensigten, hvilket vi i delegationen opfattede kom som en overraskelse for flere af medlemmerne i Folketingets Forskningsudvalg.

Det er vigtigt, at vi på alle måder får gjort opmærksom på, at de akademiske råd behandler rigtig mange emner, herunder fakultetets økonomi, strategi og indsatsområder, som har lige så stor interesse for TAP-grupperne som for VIP, og der bør være samme indflydelse på udmøntningen af disse for alle faggrupper. Henvisningen til, at det er i samarbejdsudvalg og bestyrelse, at vi som TAP'er får vores indflydelse, holder ikke: Hvis de akademiske råd rådgiver ledelsen, så skal det være alle faggrupper, som via deres repræsentanter er med til at yde denne rådgivning.

Jeg skal hermed invitere til et samarbejde om at få ændret loven, så vi bliver fuldgældige ansatte på universiteterne.

Joan Lykkeaa, HK-Landsforeningen for universitetsansatte

Kræftens Bekæmpelses Videnskabelige Udvalg

Støtte til eksperimentel, klinisk og epidemiologisk kræftforskning

Ansøgningsfrister:

Hoveduddelingen:

Fredag den 15. februar 2013 kl. 16.00

Ansøgningstyper:

Projektstøtte, herunder postdocstipendier

Andre uddelinger:

15. februar, 15. maj, 15. august og 15. november kl. 16.00

Ansøgningstyper:

Skolarstipendier og rejser under og over 1 måneds varighed (ekskl. løn)

Ansøgningskema:

Elektronisk ansøgningskema samt "Information om støttemuligheder og formkrav" finder du på vores hjemmeside www.cancer.dk under "Forskning" – "Støtte til forskning".

Eventuelle spørgsmål kan rettes til Christina Koefoed-Hansen på ckh@cancer.dk eller 3525 7259.

Kræftens Bekæmpelse
Bevillingssektionen

DM'S DIMITTENDPROJEKT MANGLER EN DIMENSION

Den økonomiske krise har desværre ført til, at også vores nyuddannede medlemmer ikke har let ved at få arbejde. DM gør meget for at modvirke denne situation med flere forskellige aktiviteter samlet i dimittendprojektet. Alligevel synes jeg, at der mangler en dimension, nemlig at dimittenderne konfronteres direkte med de små og mellemstore virksomheder.

Som led i mit arbejde inden for erhvervsuddannelser besøgte jeg mange af disse virksomheder og oplevede gang på gang det gensidige ukendskab til hinandens ønsker og behov for kvalifikationer, specielt opnået gennem uddannelsesforløbet for deres lærlinge, men også helt generelt som manglende viden om, hvilke nye typer af kvalifikationer der ville gavne deres virksomheds indtjening.

Derfor vil jeg foreslå, at DM iværksætter forløb for dimittenderne, hvor de beskriver deres kvalifikationer med særlig vægt på de af dem, som de mener, virksomhederne kan anvende. Derefter skaber de sig et overblik over potentielle virksomheder, planlægger og gennemfører besøg, hvor de får lejlighed til at præsentere sig.

Jeg tror, at denne type aktivitet vil give job. Mange af de små og mellemstore virksomheder ved ikke, hvad en akademiker kan bruges til i fx en metal-, møbel- eller fødevarerfabrik.

Det var da et forsøg værd.

Hanne E. Gøtzsche, medlem af DM's hovedbestyrelse for DM pensionist

DEN FORKÆLEDE DIMITTENDS VENDETTA

I Magisterbladet nr. 18/2012 har John Thorup Jensen fået trykt kronikken "Akademiker på markedsvilkår". Kronikken tager afsæt i mit debatindlæg i Politiken fra den 23. september 2012 med titlen "Jeg har brug for et job – ikke mere uddannelse".

Indledningsvis kan jeg oplyse læseren om, at jeg ikke selv er magister, men cand.scient.pol. og derfor opdagede artiklen ved lidt af en tilfældighed igennem en veninde. Det kunne ellers have været klædeligt for John Thorup Jensen at bekende kildekulør, når han i så skarpe vendinger kritiserer undertegnede. Men man skal selvfølgelig ikke fortæbe sig i detaljer, og denne kommentar har i virkeligheden to (andre) pointer:

- 1) Jeg tror ikke, at John Thorup Jensen har forstået mit indlæg.
- 2) Jeg forstår helt sikkert ikke formålet med kronikken.

Lad os starte med det første: De citater, der bruges fra mit debatindlæg, er taget fuldstændig ud af kontekst og efterlader mig med det indtryk, at John Thorup Jensen umuligt kan have læst det i sin fulde længde. Mit debatindlæg argumenterer imod den aktuelle politiske diskurs om, at uddannelse er roden til alt godt i forhold til arbejdsmarkedet. Indlægget blev motiveret af det, der på mig virkede som en konsensus fra politisk hold om, at hvis blot vi unge fik en uddannelse, så skulle vi nok komme i arbejde. Ugattet at den samlede dimittendledighed er høj og stigende. Den pointe står – så vidt jeg har forstået – vel i grunden ikke i opposition til din holdning, John? Med de citater, der er udvalgt til kronikken, fremstår jeg dog som et glimrende billede på en snottforkælet, uerfarene akademikerunge, der regner med at få hele verden (eller i hvert fald en selvrealiserende karriere) på et sølvfad.

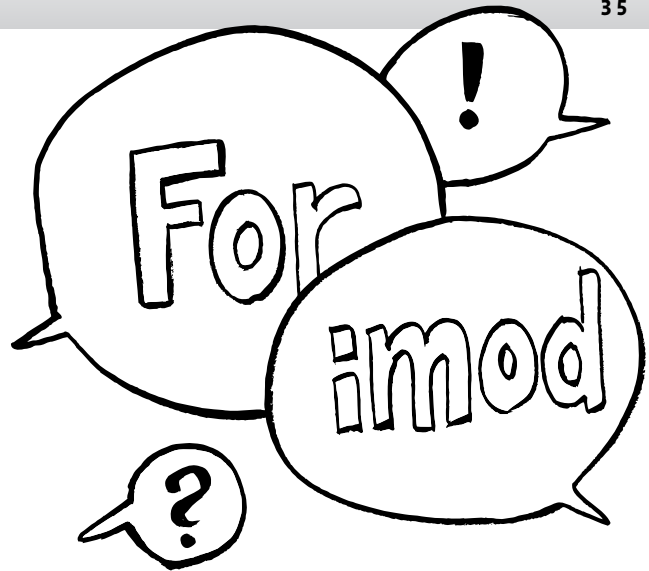
Når jeg læser kronikken, får jeg – og her kommer min anden pointe – det indtryk, at John Thorup Jensen mener, at man ikke skal have nogen forventninger til sit arbejdsliv, når man tager sin uddannelse: Man skal bare være glad for at få et arbejde (som taxachauffør, eventuelt i Cairo)! Jeg er sikker på, at sådan en brandtale nok skal motivere en masse unge til at gøre sig ekstra umage i gymnasiet, så de kan komme ind på deres drømmestudie på universitet.

Som eksempel på "at stille sig tilfreds"-pointen bruges de faglærte. Det synes jeg, er umådeligt interessant: Jeg har aldrig nogensinde mødt en tømrer, der gladeligt tog arbejde som smed, og det tvivler jeg også stærkt på, at John Thorup Jensen har. Når man har uddannet sig til tømrer, er det da, fordi man gerne vil arbejde – som tømrer. Som akademikere blev vi også motiveret af en faglig interesse for at tage vores uddannelse, og selvfølgelig havde vi da nogle håb og drømme om, hvilke muligheder det ville give os for at få et spændende og udfordrende arbejdsliv.

Så egentlig sidder jeg tilbage med en undren over, hvad det helt præcist er, John Thorup Jensen kritiserer mig (og mine ligsindede) for. Er det for at have ambitioner? I så fald må du gerne blive i janteland, for den tid, hvor ønsket om at forsøge at udleve sit fulde potentiale var forkasteligt, er heldigvis for længst forbi. Ambitioner er togets fyrkul!

Eller måske er det, fordi John Thorup Jensen tror, at jeg regner med, at nogle andre klarer det beskidte arbejde for mig, og jeg derfor er blevet overrasket over, at jeg også skal gøre noget for det selv? I så fald kan jeg fortælle, at min baggrund er i den laveste socialgruppe i det danske samfund, så beskidt arbejde er ikke fremmed for mig. Overhovedet.

Endelig kunne det også være, fordi John Thorup Jensen synes, at jeg har valgt den forkerte uddannelse? I så fald må jeg

genkalde diskursen fra midten af 00'erne, hvor man talte om det djøfiserede samfund. Ja, dengang kunne man faktisk ikke vælge bedre end at blive djøfer. Pointen er, at man ikke nødvendigvis kan forudse konjunkturudsving inden for de enkelte brancher, hvorfor "markedsvilkår" inden for uddannelsesvalg altid kun kan være en teori.

Det er mit håb, at John Thorup Jensen kunne have lyst til at imødekomme min undren med svar på tiltale, så både undertegnede og læserne kan blive klogere på, hvori vores uenighed består, og jeg ser frem til en afklaring af, hvad pointen i din kronik helt præcis er.

Jeanette Mayland Olsen

DM · Dansk Magisterforening

Kurser for ledige i første ledighedsperiode

Er du fuldtidsledig med mindre end ni måneders samlet ledighed bag dig?

Så er du berettiget til at tage et kursus på en videregående uddannelse i op til seks uger på fuld tid. I januar 2013 udbyder DM Efteruddannelse i samarbejde med Køge Handelsskole, Center for Diplomedelse og Erhvervsakademi Sjælland tre fagspecifikke kurser:

Projektledelse med facilitering af møder og processer
PÅ DIPLOMNIVEAU
Start 7. januar 2013 i København

Cand.selv – for iværksættere, freelancere og selvstændige
PÅ AKADEMINIVEAU
Start 28. januar 2013 i København

Markedsføring og oplevelsesøkonomi
PÅ DIPLOMNIVEAU
Start 28. januar 2013 i København

Læs mere på dm.dk/efteruddannelse under Kurser med tilskud eller ring på telefon 38 15 66 68

Dette er den sidste af 19 artikler i en serie om en række faglige selskaber og foreninger med relevans for medlemmer af DM. Artikelserien er et led i DM's fokus på medlemmernes faglig-

hed og beskæftigelse. Du kan læse de foregående 18 artikler på www.magisterbladet.dk

Hjernen i verden

Vidt forskellige discipliner fra naturvidenskab til humaniora forenes i nyt tværfagligt selskab. Fælles er idéen om, at tænkning og erkendelse ikke kun foregår i hjernen, men også uden for hjernen.

Nogle mennesker skriver en indkøbsliste, når de skal købe ind. Andre hælder til improvisation, når de står i supermarkedet. Så er der også dem (som overtegnerede), der prøver at huske det hele i hovedet, men som tit ender med at ringe til konen, når hukommelsen svigter.

At vi bruger vores omgivelser, når vi planlægger og udfører en handling, lyder måske banalt. Men set med sprogvidenskabens briller er der tale om et fundamentalt brud med en klassisk forståelsesramme. Her er tænkning noget, der foregår inde i hovedet – adskilt fra omgivelserne. Tænk blot på Rodins skulptur “Le Penseur”, det

ses i en bredere ramme, så får sproget en anden funktion, hvor man må studere andet end det rent indholdsmæssige. Så må vi også begynde at se på, hvordan folk fx bruger intonation, stemmefrekvens og gestik til at koordinere deres aktiviteter. På den måde er sproget en helkropslig ressource, vi har til rådighed”, fortæller Sune Vork Steffensen, forskningsleder af Centre for Human Interactivity ved SDU's Institut for Sprog og Kommunikation – samt kasserer for ISSILC.

Han kalder sig selv distribueret og økologisk sprogforsker, som forsker i de sociale, kognitive og biologiske sam-

stemmeføring er de erfarne således rigtig gode til at markere, hvornår et spørgsmål til en patient er vigtigt og skyldes en konkret mistanke eller omvendt blot er et rutinespørgsmål, de skal stille ifølge en procedure. Mange nye læger derimod, viste undersøgelsen, havde den samme alvorlige stemmeføring, uanset hvad de spurgte om, hvilket var med til at skabe forvirring og usikkerhed blandt patienterne”.

Undersøgelser har vist, at en stor del af de menneskelige fejl i sundhedssektoren skyldes dårlig kommunikation, og lægerne på Køge Sygehus har været så begejstrede for projektet, at resultaterne kommer til at indgå i uddannelsen af nye læger ved afdelingen.

Væk fra de faste rammer

Resultater fra neurovidenskabene har vist sig at være overensstemmende med tilgangen til tænkning – eller “distribueret kognition” – som mange af ISSILC's medlemmer deler. At vidt forskellige videnskabelige discipliner har samme overordnede forståelse af menneskelig interaktion, er også et særkende ved ISSILC, der i høj grad er et tværdisciplinært selskab. Blandt medlemmerne er semiotikere, fx på Aarhus Universitet, der trækker på hjerne-scanninger, psykologer, der bruger mere traditionelle experimentopstillinger, og interaktionsforskere som Sune Vork Steffensen, der har en mere etnografisk, observationsbaseret tilgang.

“Man kan vel sige, at selskabet bringer minoritetspositioner inden for forskellige områder sammen. De kan styrke hinanden, eftersom det er det samme faglige projekt og samme grundlæggende indsigt i menneskenaturen, vi er ude efter. Så i

“Hvis tænkning ikke blot er noget, der foregår inde i hovedet på folk, men skal ses i en bredere ramme, så får sproget en anden funktion, hvor man må studere andet end det rent indholdsmæssige”.

grublende menneske, der ikke ænser sine omgivelser. Følger man imidlertid indkøbsseksemplet, er tænkning – eller kognition – derimod noget, der er distribueret ud over hjerner, kroppe og omgivelser.

Anskuelsen samler også 170 videnskabsfolk fra hele verden med så forskellige tilgange som lingvistik, psykologi og biologi i et nyt fagligt selskab, stiftet i Odense for to måneder siden under navnet The International Society for the Study of Interactivity, Language and Cognition (ISSILC).

“Hvis tænkning ikke blot er noget, der foregår inde i hovedet på folk, men skal

menhænge, sproget indgår i. I øjeblikket arbejder Sune Vork Steffensen sammen med en ph.d.-studerende på et forskningsprojekt blandt akutlæger på Køge Sygehus, der i praksis udfolder en bred tilgang til sproglig interaktion, hvor genstandsfeltet ikke kun er den verbale og nonverbale kommunikation, men til lige de kognitive processer, der udfolder sig på afdelingen.

“Ved hjælp af den metode kan vi fx se, at der er meget stor forskel på, hvordan erfarne læger bruger tone og intonation i stemmeføringen. Ved at variere deres

stedet for at vi hver især står i vores mere eller mindre præetablerede faglige sammenhæng, prøver vi at komme ud af rammerne og tænke på en ny måde. Jeg ved ikke særlig meget om laboratoriearbejde eller hjernescanninger, men når jeg møder det på min egen hjemmebane, sender det nogle krav til, hvordan jeg så skal fortolke mine observationsdata”, siger Sune Vork Steffensen.

Mens selskabets sammensætning således harmonerer med tidens mantra om tværfaglighed, er der også et andet motiv, som har at gøre med anerkendelse.

“Vi synes, at vi repræsenterer et videnskabeligt terræn, der har en eksistensberettigelse i sig selv. Måden at tænke interaktivitet på – hvor mennesket koordinerer kognition og handling biologisk og ved hjælp af artefakter – er ikke kun et halehæng til forskellige videnskaber, men noget, som berettiger til, at det bliver en primærinteresse”.

ISSILC

The International Society for the Study of Interactivity, Language and Cognition er et nystiftet internationalt fagligt selskab. Selskabet er oprettet i september 2012 på Syddansk Universitet. Selskabets udspringer af en sammenslutning af forskere, kaldet The Distributed Language Group. Selskabets medlemmer tæller blandt andre psykologer, socialpsykologer, biologer, sprogforskere,

interaktionsforskere, kognitionsforskere og primatologer.

FORMÅL

ISSILC har til formål at fremme den tværdisciplinære dialog mellem humaniora, kognitionsvidenskab og biovidenskaberne og at organisere forskning i interaktivitet, sprog og kognition.

AKTIVITETER

Selskabet afholder en konference hvert andet år. Den første – stiftende – konference blev afholdt i september i Odense med deltagelse af 80 forskere, den næste ventes at blive lagt i Portland, USA, i 2013. Herudover planlægger selskabet at etablere et tidsskrift, oprette en hjemmeside og ikke mindst understøtte lokale initiativer, der kan sikre den tværfaglige dialog.

“Fra middelengelsk er glosen vandret tilbage til senlatin, hvor man finder verbet *fuco*, “knepper”.

KÆTTERSKE KARDINALS KONFESSIONER

Ordet *fuck* er fra officiel side (Retskrivningsordbogen (RO)) blevet anerkendt som stuerent, skriver Liv Alfast Kretzschmer i Magisterbladet nr. 19/2012, eftersom glosen er blevet optaget i den nye RO. Ganske vist er samme RO ikke altid noget sandhedsvidne (det har jeg en artikel om i det seneste nummer af Mødermål-Selskabets tidsskrift). Men i dette tilfælde skal det nok passe.

Dets etymologi på engelsk er ikke helt klar. Ordet er beslægtet med det tyske *ficken*. Men selv om begge sprog er germanske, er det ikke muligt at rekonstruere en fælles udgangsform. Ordet må altså være indlånt. Da både Tyskland og England har været delvis besat af Romerriget, er latin den sandsynligste långiver. Udgangspunktet er tilsyneladende et militært slangudtryk *fac puellam* svarende til engelsk *do a dame*, “nedlæg et hunkønsvæsen”. Fra middelengelsk er glosen vandret tilbage til senlatin, hvor man finder verbet *fuco*, “knepper”. Latiniseringen skyldes en kardinal, der levede omkring år 1200.

Stephen Langton var ikke blot en grumme lærd mand, men også en særdeles kontroversiel personlighed, og hvad han ikke var i levende live, det blev han efter sin død. Som den engelske kirkes overhoved, ærkebiskop af Canterbury, var han selvskreven til at blive helgenkåret. Deraf den unikke situation, at han tilbedes som helgen i England, men ikke anerkendes af paven i Rom. Han er den eneste biograferede i den officielle oversigt over “English Saints” (1900-01), der ikke har forkortelsen “St”. foran sit navn. Dog som en vittig præst engang bemærkede: “Sådan set behøvede han den heller ikke, for han hed jo allerede St. Langton”!

Han førte sig stærkt frem som politiker, var en af ophavsmandene til Magna Charta, der tvang kong Johan Udenland til at give sine undersåtter en række retsgarantier. Han var samtidig med Robin Hood, og de to nævnes sammen i en engelsk folkevise. Derudover huskes han især for to ting: salmen *Veni Sancte Spiritus*, “Kom herhid, du Helligånd”, der optræder i Den Danske Salmebog, samt den inddeling af Bibelens tekster i kapitler og vers, der nu til dags anvendes over hele jordkloden.

Han var interesseret i matematik. Det skyldtes indførelsen i Europa af arabertallene ved Fibonacci (1202). Langton (død 1228) benyttede lejligheden til at konstruere et sindrigt system, så hvert enkelt skrifs antal vers og kapitler kom til at danne et

harmonisk mønster. Et eksempel er 1. Johannesbrev i Det Nye Testamente. De fem kapitler rummer disse versmængder: 10, 29, 23, 21 og 21. Arrangementet beror ikke på noget indholdsmæssigt, altså semantik, men udelukkende på begrebet kommensurabilitet, som han har kunnet stifte bekendtskab med i Euklids Elementer. I dette tilfælde drejer det sig om de følgende to ligninger. $(I+II):(III+IV+V) = 39:65 = 3:5$, altså en relation mellem to primtal, samt $(I+IV+V):(II+III) = 52:52 = 1:1$. Herved lægges der en ekstern skønhed ned over den internt fortløbende tekst.

Havde han slået sig til tåls med det, ville han den dag i dag kunne pudse sin glorie i ro og mag. Men ud over at ville demonstrere sin uomtvistelige lærdom havde han et andet behov af mere presserende art: Han havde brug for en skriftestol. Som katolsk primas i England havde han kun én overordnet prælat, han kunne bruge som skriftefader, og det var paven i Rom, altså i praksis umuligt. Derfor fandt han på noget andet, som skulle vise sig fatalt: Han henvendte sig direkte til det engelske kleresi og sørgede for, at kapitelgrænserne i hans manuskript af Vulgata kom til at forløbe sådan, at det første bogstav i hvert kapitel indgik i et akrostisk anagram, der dannede en let gennemskuelig meddelelse på latin.

Næsten alle omhandler hans erotiske liv. I Anden Mosebog lyder initialerne:

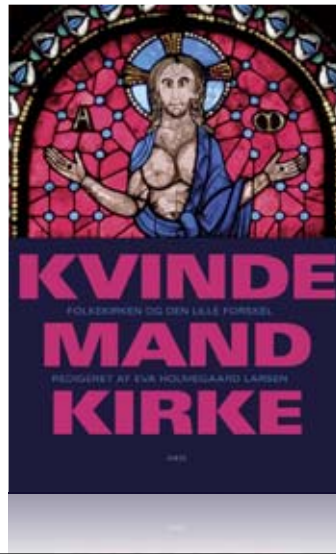
FEPEP FVCET A EFVMV CAVF VAE AME ACCCP. De kursiverede ord indgår i den indlejrede meddelelse, mens de øvrige er holdt udenfor. Afkodningen lyder: *fuca a fuca vae eam*, “åh, gid han må kneppe, ak knep hende”. Langtons normale kodeteknik er, at han skriver et eller to ord uden sløring, her det første og tredje, samt at han så vidt muligt overholder klartekstens stavelsesgrænser (fu-ca > CA-VF, e-am > AM-E).

Han har haft mindst tre nonner til sin rådighed. De betegnes som *fida*, hvad der egentlig betyder “from”. I den forbindelse råber han, at han kan italiensk – han havde studeret i Rom – idet han bruger udtrykket *fico*, som egentlig betyder en figen, i dets italienske slangbemærkelse (*fisse*), *fici candidi*, “hvide fisser” taler han om.

I ovennævnte Johannesbrev er initialerne QFVCO. Også her er stavelsesgrænsen overholdt: *fuq-co = fuqo*, “jeg knepper”, et koncentreret cv.

Intet under, at han ikke var i det papale kridthus. <<

“Med sin klare forbindelse mellem det menneskelige og det kristelige introducerer Grundtvig i en vis forstand feminismen i teologi og kirke”.

RELIGION

Kvinde - Mand - Kirke
Folkekirken og den lille forskel

Eva Holmegaard Larsen (red.)

Anis, 2012, 220 sider, 249 kr.

Er folkekirken blevet en kvindekirke?

Og hvis den er, hvad betyder det så?

I denne bog lægges op til debat om køn og kirke. Hensigten er at pege fremad og komme ud over enhver form for kønssklynkeri fra mænd og kvinder.

BIOLOGI

Vinterbotanik

Signe Frederiksen og

Bo B. Johansen

Forlaget Epsilon, 2012,

168 sider, 175 kr.

Om vinteren, når der ikke er blade på træer og buske, kan man bruge knopper, skud og arrene fra sidste års blade til at finde ud af, hvilken art man står over for. Bogen giver mulighed for at bestemme træer og buske – vildtvoksende så vel som almindeligt plantede. Bogen indeholder over 400 billeder, der kan lette bestemmelsen. Desuden findes der en ordforklaring og bestemmelsesnøgler, som kan bruges af de lidt mere øvede. For hver art er der ydermere en beskrivelse af de træk, der kan ses i vinterperioden.

HISTORIE

Renæssancens stænder og håndværk
Stænderbogen fra 1568 med træsnit af Jost Amman og vers af Hans Sachs

Hans Blosen, Per Bærentzen

og Harald Pors (udgivet),

Jens Velle (bidrag)

Forlaget Hikuin, 2012,

350 sider, 250 kr. ekskl. porto

Med “Renæssancens stænder og håndværk” foreligger den første danske udgave af den tyske såkaldte Stænderbog fra 1568. Med Jost Ammans fine træsnitsillustrationer og Hans

Sachs’ charmerende tekster i såkaldte knittelvers giver den en levende beskrivelse af samtidens stænder og erhverv.

Udgaven rummer en faksimilegengivelse af hele den tyske førsteudgave og en komplet dansk oversættelse – herunder også af det indholdsrigt tyske forord.

KUNST

Dansk glaskunst
– glasudsmykninger i kirker
og i det offentlige rum

Ole Villadsen

Frydenlund, 2012, 278 sider,

399 kr.

Et storværk om glaskunst i Danmark, lige fra kirkevinduer til kunstinstallationer. Her får du et samlet billede af glasudsmykninger i Danmark de seneste 50 år, og bogen belyser flot mangfoldigheden af teknikker og udtryksmuligheder i dansk glaskunst via et væld af værker. I Danmark har vi en enestående tradition for glasudsmykninger i det offentlige rum: på rådhus, i kirker, på museer, på torvepladser, på

uddannelsesinstitutioner etc. Ifølge forfatter Ole Villadsen er glaskunst vor tids kalkmalerier.

PÆDAGOGIK

Interkulturel didaktik

Mette Buchardt og Liv Fabrin

Gyldendal Uddannelse, 2012, 96

sider, 159 kr.

Bogen handler om at organisere undervisning for alle skolens elever – om at integrere en interkulturel dimension i den almindelige pædagogiske tænkning. Bogen introducerer til traditioner for interkulturel didaktik og leverer inspiration til at reflektere over og skabe ny handling i forhold til pædagogiske udfordringer som: Hvordan kan forskelle i skolen forstås og håndteres? Hvordan kan alle elever inkluderes i undervisningen? Kan forskelle gøres frugtbare? Hvordan kan ulighed bekæmpes?

SAMFUND

Det skjulte classesamfund

Stine Thidemann Faber, Annick

Prieur, Lennart Rosenlund og

Jakob Skjøtt-Larsen

Aarhus Universitetsforlag, 2012,

254 sider 299,95 kr.

På hvilken måde kan man tale om et classesamfund i Danmark i dag? Og betyder klasse overhovedet noget i det nuværende samfund? Hovedpointen i bogen er, at skarpe sociale skel fortsat eksisterer – de er blot mindre åbenlyse end

tidligere. Inspireret af Pierre Bourdieus ideer om social differentiering og med byen Aalborg som empirisk holdepunkt undersøger forfatterne bl.a., hvordan classesamfundet og klasseidentitet har betydning i danskernes hverdag.

KOMMUNIKATION

Christiansborg og
journalistikken
Åbenhed eller lukket
kredsløb?

Kate Bluhme (red.)

Forlaget Ajour, 2012, 190 sider,

248 kr.

Journalisterne sad engang på den politiske havelåge og bestemte, hvad der kom ud i det offentlige rum og i hvilken rækkefølge. De sidder der stadig, men politikere og befolkning løber ud og ind, som det passer dem. Nøglen hedder blandt andet Facebook og Twitter. Men den politiske journalistik i demokratiet er ikke alene under forandring – den er truet. Det belyser en række mediefolk, politikere og andre med indsigt og erfaring.

I serien DET' MIT JOB tegner vi et portræt af et DM-medlem, der har et job – eller måske lige har fået et – som han/hun gerne vil fortælle om. Hvad er et godt job? Og hvorfor? Hvilke planer har man med sin karriere? Hvilke muligheder er der for faglig og personlig udvikling? Hvad vejer tungest i valg af job og karriere?

Måske kan det inspirere andre til at gå nye veje, hvad angår job og karriere, og til at reflektere over uprøvede muligheder.

Send en mail til magisterbladet@dm.dk med en kort omtale af dig selv, din uddannelse og dit job.

ELSEBETH KROGH, 56 ÅR

Centerleder i Center for Kultur og Udvikling (CKU)

Du har byttet friheden som selvstændig konsulent ud med dage, hvor kaffemaskinen strejker, hvor printerne ikke virker, hvor møder trækker i langdrag, og hvor du skal bøve med uendelige formuleringer af kulturprogrammer og afrapporteringer fra CKU's samarbejdslande. Hvorfor har du dog det?

Fordi mit drømmejob pludselig blev ledigt. Og fordi man efter nogle år som selvstændig godt kan få lyst til at indgå i et længerevarende samarbejde med gode kolleger. Det her center har et enormt potentiale, som jeg gerne vil være med til at udfolde. Kulturen og de kreative industrier har en vigtig rolle at spille som vækstmotor i udviklingslandene. Forfattere, skuespillere, filmfolk og billedkunstnere kan skabe et rum for dialog, hvis dagsorden er uafhængig af konflikter, sikkerhed og et broget politisk landskab. Den platform har stor betydning som en samlende kraft til alle tider og kan medvirke til at rydde knaster af vejen, også for de bredere udviklingsprocesser.

Du mener, at det arbejde, CKU står for, bør være kendt i langt videre kredse. Hvad synes du, at centret særligt skal være kendt for?

CKU skal være kendt for sit meget væsentlige bidrag til udviklingsarbejdet og ikke bare som et ngo-flippersted, der i ny og næ pusler lidt med at udveksle nogle kunstnere fra udviklingslandene. Efter at have arbejdet på det her felt i mange år var det, da jeg fik jobbet som centerleder, lidt chokerende at opdage, hvor få af mine kolleger i branchen og bekendte i det hele taget der kendte til CKU's aktiviteter. De fleste har hørt om IMAGES of Africa-festivalen, men de aner ikke, at den danske stat støtter et hav af seriøse kunst- og kulturprojekter i både Mellemøsten, Afrika, Sydøsten, Palæstina og Af-

ghanistan, ligesom centret bidrager til en del arrangementer i Danmark, koncerter, bogudgivelser, udstillinger og foredrag. Vi kan noget særligt, fordi vi har et enestående internationalt netværk i kulturverdenen, og det skal vi simpelthen ud at råbe lidt højere op om.

Som noget af det første i dit nye job står du i spidsen for en stor omstruktureringsproces i CKU. Er det ikke vanskeligt at sætte så omfattende forandringer i værk, når man lige er landet?

Det er altid en udfordring at gennemføre den slags processer, uden at bukserne revner. Men mange af de nyskabelser, jeg er i gang med at gennemføre, var der allerede truffet beslutning om, før jeg trådte til. Både bestyrelsen og Udenrigsministeriet, som finansierer CKU, har ønsket, at centret skal blive mere moderne og dynamisk. Det har tidligere været præget af for mange atomiserede knopskydninger. Min opgave er at lægge en overordnet og mere samlende strategi for organisationen.

Hvad er det bedste ved dit nye job?

Det er, at alle medarbejdere i CKU er ildsjæle, der brænder for det, de laver, akkurat som jeg selv. At vi så at sige henter vores næring i menneskers nysgerrighed efter at forstå og oversætte verdens sprog til deres eget. På kulturnatten holdt vi åbent og havde et kæmpe rykind af glade københavnere, der kom for at opleve rappere og andre gadekunstnere fra Egypten og Kenya. Det var et meget konkret billede på, hvordan musik, dans og billedkunst kan forene mennesker, der i øvrigt kommer fra vidt forskellige økonomiske, religiøse og kulturelle stæder i verden.

KARRIERE:

2012-	Centerleder på Center for Kultur og Udvikling
2010-12	Copenhagen Consultants ApS, ejer
2005-2010	Seniorkonsulent, COWI A/S
1993-2005	International chef, Folkekirkens Nødhjælp
1988-1993	Nordic Consulting Group (Zimbabwe, Sydafrika, Danmark)
1987-88	Danidas Kursuscenter, kursusleder
1981-86	Center for Udviklingsforskning, forsker og redaktionssekretær på Den Ny Verden
1981-83	Undervisningsassistent på Geografisk Institut, KU, og på Internationale Udviklingsstudier, RUC

UDDANNELSE:

2000	MBA, Scandinavian International Management Institute
1981	Cand.scient. i kulturgeografi og dansk

“CKU skal være kendt for sit meget væsentlige bidrag til udviklingsarbejdet og ikke bare som et ngo-flippersted, der pusler lidt med i ny og næ at udveksle nogle kunstnere fra udviklingslandene.”

Hvorfor tror du, du bliver en god centerleder i CKU?

Dels har jeg beskæftiget mig med udviklingsarbejde i snart 30 år som udsendt i Afrika, som politiker i en ngo og medlem af Danidas styrelse, som udviklings-

konsulent for Udenrigsministeriet og som selvstændig med hele verden som min arbejdsplads. Dels sætter jeg altid ambitiøse mål for det, jeg laver, og stiler højere, end vi som oftest når, dels nærer jeg en stor nysgerrighed og kærlighed

til kultur og udviklingsområderne, som jo daterer sig helt tilbage fra dengang, jeg læste til kulturgeograf. At hjertet er med, er og bliver den største drivkraft. <<

Har du fået nyt job? Er du blevet færdig med dine studier? Er du blevet udnævnt til noget? Har du taget en ph.d.-grad? Har du fået et legat? En pris? Er du blevet professor? Har du jubilæum? Fylder du rundt?

Skriv til NYT OM NAVNE, hvis du vil fortælle dine DM-kolleger om din uddannelse, dit job og din karriere. Send en mail til nytomnavne@dm.dk. Gerne med et foto.

Thomas Bjørnskov Poulsen, adjunkt, Aarhus Universitet, skal undersøge, hvordan naturstoffer med en effekt mod kræft virker. Med et Lundbeckfonden Fellowship-legat på 10 mio. kr. vil han selv konstruere bedre udgaver af naturstofferne og finde de proteiner, som stofferne påvirker. Det åbner for nye muligheder for at behandle kræft. Han er i særlig grad interesseret i stoffer, som virker på kræft-stamceller, som man mener er involveret i spredningen af aggressiv kræft.

Lundbeckfonden Fellowship-bevillingen gør det muligt for Thomas Bjørnskov Poulsen at udbygge sit kemiske biologilaboratorium på Aarhus Universitet ved at oprette tre nye postdocstillinger og to ph.d.-stillinger.

Rasmus Willig, lektor, Roskilde Universitet, har netop modtaget FTF-prisen på 100.000 kr. for sit arbejde med at afdække vilkårene for ansattes ytringsfrihed.

“Et gigantisk demokratisk problem”. Sådan beskriver FTF’s formand, Bente Sorgenfrey, det faktum, at både offentligt og privat ansatte holder sig tilbage med at ytre sig om kritisable forhold på deres arbejdsplads. På den baggrund har FTF på sin kongres i år valgt at give FTF-prisen til Rasmus Willig, der som lektor ved RUC har forsket i ansattes ytringsfrihed.

Rasmus Willig er lektor og sociolog på Institut for Samfund og Globalisering, RUC, hvor han arbejder på et treårigt forskningsprojekt om offentligt og privat ansattes ytringsfrihed. Han er en fremtrædende kritiker af psykologien bag ledelsesformen “den anerkendende tilgang”, som han bl.a. har betegnet som positivitetsfascisme.

Thomas Bjarnsholt, lektor, Panum Institutet, Københavns Universitet, har modtaget et Lundbeckfonden Fellowship-legat på 10 mio. kr. til sin forskning i kroniske infektioner, der skyldes, at bakterierne klumper sig sammen, og det beskytter dem mod både antibiotika og kroppens immunforsvar. Hjerterklapper, katetre, glasøjne, kunstige knæ og hofter – for at nævne nogle få af kroppens reservedele – er med deres kunstige overflade gulf for bakterier.

Thomas Roslyng Olesen var 2007-2009 museumsinspektør på Limfjordsmuseet i Løgstør, hvorefter han arbejdede som ph.d.-stipendiat på Syddansk Universitet. I maj i år indleverede han sin ph.d.-afhandling om afviklingen af den danske værftsindustri.

Thomas Roslyng Olesen, cand.mag. i historie fra Københavns Universitet, er ansat som museumsinspektør i antikvarisk afdeling på Roskilde Museum.

Martin Lassen-Vernal er nyansat som pressekonsulent og Issues Manager hos Region Hovedstaden. Som Issues Manager skal han udvikle og implementere en ny strategi for håndtering af issues i regionen, der er en af Danmarks største arbejdspladser med mere end 35.000 ansatte. Region Hovedstaden står for drift af hospitaler i regionen og

arbejder med en lang række områder som sundhed, miljø, trafik, klima, uddannelse, erhverv og vækst. Martin skal desuden arbejde med pressekontakt og rådgivning i regionens presseenhed, der har base i Regionsgården i Hillerød.

Martin Lassen-Vernal er 36 år og cand.mag. i medievidenskab. Han har tidligere været presseansvarlig hos Institut for Menneskerettigheder i København, hvor han har opbygget instituttets pres-sesarbejde og haft fokus på politisk kommunikation, strategi og rådgivning. Han har desuden løst rådgivningsopgaver som selvstændig konsulent.

Martin Lassen-Vernal er nyansat som pressekonsulent og Issues Manager hos Region Hovedstaden. Som Issues Manager skal han udvikle og

implementere en ny strategi for håndtering af issues i regionen, der er en af Danmarks største arbejdspladser med mere end 35.000 ansatte. Region Hovedstaden står for drift af hospitaler i regionen og

NYT JOB? DM er din rådgiver, når du skal forhandle løn i dit næste job

En lønforhandling er ikke bare en lønforhandling. DM har udarbejdet praktiske tjeklister og fagrelevante lønstatistikker, der ruster dig til lønforhandlingen, uanset om du skal arbejde i det private og selv forhandle løn eller i det offentlige, hvor det typisk er tillidsrepræsentanten, der forhandler for dig.

Og husk: Sig aldrig dit gamle job op, før du har en kontrakt på dit nye. Læs mere på www.dm.dk/loen.

DM – DANSK MAGISTERFORENING

Nimbusparken 16
2000 Frederiksberg

Vesterbro Torv 1-3, 7. sal,
8000 Aarhus C

Telefon 38 15 66 00
Fax 38 15 66 66
www.dm.dk
dm@dm.dk

Åbningstid: Man.-tors. kl. 10-16, fre. kl. 10-15

MP PENSION

PENSIONSKASSEN FOR MAGISTRE OG PSYKOLOGER

Smakkedalen 8
2820 Gentofte
Telefon 39 15 01 02
www.mppension.dk
mp@mppension.dk

Åbningstid: Man.-tors. kl. 9-16, fre. kl. 9-15

MA – MAGISTRENE'S ARBEJDSLØSHEDSKASSE

Mimersgade 47
2200 København N
Telefon 70 20 39 71
www.ma-kasse.dk
www.ma-kasse.dk/email

Åbningstid: Man.-tors. og tirs.-fre. kl. 9-15.30, ons. kl. 13-17

Regionalkontorer Aarhus

Vesterbro Torv 1-3, 7. sal,
8000 Aarhus C
Telefon 70 20 39 71

Åbningstid: Man., tirs. og tors. kl. 9-15.30

Odense

Slotsgade 21 B, 4. sal
5000 Odense C
Tlf. 70 20 39 71

Åbningstid: Man. kl. 9-12 og tors. kl. 13-15.30

Aalborg

Østerågade 19, 3. sal,
9000 Aalborg
Telefon 70 20 39 71

Åbningstid: Man. kl. 9-12 og tors. kl. 13-15.30

MEDLEMSKONTINGENT FOR 2012

Du er medlem af DM, når DM har modtaget din indmeldelse. Visse ydelser opnår du dog først ret til efter 30 dages medlemskab. Du får et brev fra DM, som bekræfter indmeldelsen. Dimittender og studenter opnår straks medlemsrettigheder.

Din kontingentsats og din ret til ydelser er afhængig af din medlemsstatus. Derfor bør du hurtigst muligt give DM's Medlemsservice besked om ændringer i dit ansættelsesforhold eller selv rette dine oplysninger via "Min side" på www.dm.dk. Du bedes også rette oplysningerne, hvis du fx. er flyttet eller har fået ny e-mail adresse.

Har du betalt for højt medlemskontingent, kan det maksimalt tilbagereguleres for indeværende og forudgående kvartal for så vidt angår nedsat kontingent.

Kontingentet opkræves kvartalsvis, og du modtager automatisk et girokort fra os. Vi anbefaler, at du tilmelder dig Betalingsservice.

Pr. kvartal

Fuldtidsansatte, deltidsansatte med mere end 18 timer pr. uge samt ph.d. stipendiat	1.139,00 kr.
Arbejdsledige og deltidsansatte med højst 18 timer pr. uge	551,00 kr.
Dimittender fuld tid - 1. halvår (halvt kontingent)	569,50 kr.
Dimittender ledige - 1. halvår (halvt kontingent)	275,50 kr.
Førsteårsstuderende (pr. kvartal de to første kvartaler)	10 kr.
Studerende	66,00 kr.
Studerende med dobbelt medlemskab af DM og SUL.	
DM overfører 50 kr. af dette kontingent til SUL.	116,00 kr.
Studerende med dobbeltmedlemskab af DM og DALF	66,00 kr.
Ansæt i udlandet (på dansk kontrakt)	1.139,00 kr.
Ansæt i udlandet (på udenlandsk kontrakt)	551,00 kr.
Selvstændige	1.055,00 kr.
Pensionister	225,50 kr.
Værnepligtige	225,50 kr.
Langtidsledige	114,00 kr.
Børnepasningsorlov (60% af dagpengemax)	114,00 kr.
Passive	225,50 kr.
Abonnement på Magisterbladet	225,50 kr.

WORKSHOP

KØBENHAVN

Nimbusparken 16,
2000 Frederiksberg.
Du kan få et adgangskort til lokalerne i receptionen hos DM (samme adresse).

AARHUS

Vestgaarden, Vesterbro Torv 1-3, 7.,
8000 Aarhus C.
Åbningstid: Man.-fre. kl. 9-16.
Nøglekort udleveres i MA.

ODENSE

Slotsgade 21 B, 4.
5000 Odense.
Åbningstid: Man. kl. 9-12
og tors. kl. 13-15.30
Nøgle udleveres mod depositum
hos MA på samme adresse.

AALBORG

Aktivitetshuset
Østerågade 19, 3. 9000 Aalborg.
Åbningstid: Man.-fre. kl. 8.30-15.
Du kan få nøgle, så du har adgang
hele døgnet.

DM · Dansk Magisterforening

VI HAR AMBITIONER
PÅ DINE VEGNE

dmefteruddannelse.dk

Planlæg din efteruddannelse

DM Efteruddannelse har specialiseret sig i kurser, der er målrettet netop de udfordringer, du som højtuddannet møder i dit arbejdsliv. På et kursus i DM er niveauet højt, og du er på faglig bølgelængde med dine medkursister.

For alle kurser gælder, at rammerne er skabt til at starte en individuel refleksions- og udviklingsproces. Processen faciliteres af en underviser, som har stor erfaring med at skabe faglig udvikling og udveksling blandt deltagere med samme faginteresse.

Vores kurser er et resultat af mange års erfaring, intensivt arbejde med evaluering og kvalitetssikring, tæt opfølgning af højtuddannedes behov for kompetenceudvikling og selvfølgerlig vores kompetente undervisere.

Kurserne er åbne for alle.

PROJEKTLEDELSE

Lær projektledelse i både bredden og dybden. Få styringsredskaber til at planlægge dit forbrug af ressourcer, tid og aktiviteter. Bliv fortrolig med analytiske værktøjer, der giver dig overblik over mål, interesser og risici.

FACILITERING

Sæt rammerne og skab fremdrift. Facilitering der skaber resultater er omdrejningspunktet i en række kurser hos DM Efteruddannelse. Du kan lære grafisk og dialogisk facilitering, arbejde målrettet med kreative processer og visuelle kommunikationsredskaber.

KOMMUNIKATION

Hæv stemmen og skærp pennen. Tag på kommunikationskursus i DM Efteruddannelse og lær at skrive artikler eller taler. Bliv bedre til at bruge de sociale medier strategisk og til at planlægge dine kampagner. Vi har også kurser inden for web og visuel formidling.

LEDELSE

Bliv bedre til at håndtere komplekse situationer med kurser i mediation og konflikthåndtering. Er du ny i lederjobbet eller uformel leder, har vi kurser i ledelse målrettet dig. Vil du specialisere dig yderligere, kan du blive klog på forandringsledelse eller team- og netværksledelse.

Find dit næste kursus på dmefteruddannelse.dk eller ring på telefon 38 15 66 28.